

ODENSE KOMMUNE
BORGMESTERFORVALTNINGEN
ØKONOMISK SEKRETARIAT

ØKONOMISK STATUS

forud for budgetlægningen for 2009 samt overslagsårene 2010 - 2012

MAJ 2008

Indholdsfortegnelse

1. INDLEDNING	1
2. PERSPEKTIVER FOR BUDGETLÆGNINGEN 2009 – 2012	3
2.1 SAMMENFATNING OG OVERORDNEDE TENDENSER	3
2.2 REGERINGENS 2015-PLAN.....	6
2.3 FINANSLOV, KVALITETSREFORM OG TREPARTSAFTALE.....	6
2.4 EFFEKTIVISERINGSSTRATEGI FOR ODENSE KOMMUNE	10
2.5 HANDLEPLANER FOR AMTSØKONOMIEN	12
2.6 UDVIKLINGEN PÅ OMRÅDER UDEN OVERFØRSELSADGANG	14
2.7 SAMMENLÆGNING AF ODENSE ENERGI OG ENERGI FYN	15
2.8 UDVIKLINGEN I BEFOLKNINGEN OG UNDERSØGELSE AF FLYTTEMØNSTER	16
FLYTTEMØNSTER	16
SAMMENLIGNINGER MED DE ØVRIGE 6-BYER.....	17
BEFOLKNINGSPROGNOSEN 2009 - 2012.....	17
2.9 ØVRIGE IGANGSATTE ANALYSER	18
BUDGETMODEL FOR JORDFORSYNING.....	18
"HVILE I SIG SELV"-ANALYSEN.....	19
ANALYSE AF DAGPASNINGSSOMRÅDET.....	19
DEN FREMTIDIGE ORGANISERING AF SUNDHEDSOMRÅDET	20
3. RESULTATOPGØRELSE OG FORUDSÆTNINGER	21
4. BILAG.....	25
BILAG 1: DRIFTS- OG ANLÆGSÆNDRINGER I FORHOLD TIL BUDGET 2008.....	25
BILAG 2: AFSLUTTEDE ANLÆGSREGNSKABER I PERIODEN 2003-2007.....	30
BILAG 3: BUDGETOPFØLGNING PR. 1. APRIL 2008 – FORELØBIG VURDERING.....	41
BILAG 4: SAMMENLIGNING AF FLYTTEMØNSTERUNDERSØGELSEN I 1999 OG 2007 SAMT HVORDAN FLYTTEUNDERSØGELSER HÅNDBYRER FREMADRETTET	43
BILAG 5: SKØNNET UDVIKLING I OMRÅDER UDEN OVERFØRSELSADGANG 2008 - 2012.....	46

1. Indledning

Traditionen tro udarbejdes der i maj en økonomisk status til brug for den kommende budgetproces. Formålet er, at give læseren et overblik over de nationale og lokale forhold, der forventes at påvirke den fremadrettede budgetsituation i Odense Kommune.

Overblik over forhold, der påvirker budgettet

De senere år har resultatopgørelsen været omdrejningspunktet for publikationen, og der har derfor været fokus på de finansielle nøgletal og det økonomiske råderum. Erfaringerne viser imidlertid, at de økonomiske væksts-køn ændret sig hen over foråret og sommeren. Dette hænger blandt andet sammen med, at forhandlingerne mellem KL og Regeringen først forhandles færdig i juni måned, og disse forhandlinger har traditionelt set store økonomiske konsekvenser for kommunerne. Det er først i forbindelse med økonomiaftalen at størrelse af balancetilskuddet, den tilladte vækst i serviceudgifterne, og et eventuelt anlægsloft er kendt.

Økonomisk status er derfor opbygget på en ny måde i år. Den interesserede læser vil fortsat kunne finde resultatopgørelsen og de foreløbige budgetforudsætninger, men publikationen forsøger i højere grad at beskrive de overordnede udviklingstendenser og de interne effektiviseringsmuligheder, end at fastlægge et entydigt billede af kommunens økonomi. Af samme årsag vil resultatopgørelsen heller ikke blive sammenholdt med måltallene i den finansielle strategi. Herved sikres det, at der ikke tegnes et misvisende billede af den økonomiske situation for 2009 på et forholdsvis tidligt tidspunkt i budgetprocessen.

Større fokus på udviklingstendenser og effektiviseringsmuligheder

Den nye opbygning skal også ses i lyset af, at aftalesystemet har været under pres i de seneste måneder, hvilket bidrager til den samlede usikkerhed omkring budget 2009. Drøftelserne om aftalesystemet har ultimo marts givet sig udslag i tre nye lovforslag fra Regeringens side, der alt andet lig vil få stor betydning for den kommunale økonomistyring. Lovforslagene omhandler en række nye sanktionsmekanismer, der vedrører den kommunale skatteudskrivning, udgiftsniveauet for service- og anlægsudgifter, og som gør en del af balancetilskuddet for 2009 betinget af, at de kommunale budgetter overholder aftaleniveauet i 2009.

Sanktionsmekanismer og usikkerheder

Herudover er der fortsat usikkerhed om udfaldet af overenskomstforhandlingerne. Primo marts er der indgået forlig mellem de kommunale arbejdsgivere og KTO. Forliget omfatter dog ikke FOA og Sundhedskartellet. Denne usikkerhed kan påvirke økonomiforhandlingerne indholdsmæssigt og procedurermæssigt, ikke mindst hvis der udbryder konflikt i foråret 2008.

Den nye opbygning skyldes dog ikke udelukkende usikkerhederne omkring budget 2009, men også det øgede behov for at sætte effektivisering og omprioritering på den politiske og administrative dagsorden. Regeringen fastholder i deres 2015-plan målsætningen om skattestop og stram udgiftsstyring af den offentlige økonomi. Det betyder, at effektiviseringer i stigende grad må forventes at være den primære vej til fortsat udvikling af de kommunale serviceudgifter.

Øget behov
for effektivise-
ring

Som det vil fremgå af publikationens enkelte delafsnit, så er budgetlægningen for 2009 også atypisk i et mere lokalt perspektiv. Fusionen mellem Odense Energi og Energi Fyn forventes at frigøre et ekstraordinært provenu over den kommende årrække, hvilket vil få stor betydning for kommunens likviditet og budgetsituation. Odense har desuden igangsat et større udredningsarbejde vedrørende de overtagne amtsopgaver med det formål at sikre en langsigtet balance på det sociale område. Resultatet af udredningsarbejdet vil indgå i det kommende budgetarbejde på lige linje med en række andre delanalyser, der er igangsat i forbindelse med budgetforliget for 2008. Delanalyserne skal afdekke eventuelle budgetmæssige udfordringer indenfor områderne dagpasning, sygedagpenge og jordforsyning.

2. Perspektiver for budgetlægningen 2009 – 2012

2.1 Sammenfatning og overordnede tendenser

Årets økonomiske status er som nævnt i mindre grad bygget op omkring resultatopgørelsen og de finansielle nøgletal. Indledningsvist foretages der dog en kort vurdering af de overordnede udviklingstendenser og deres forventede indvirkning på resultatopgørelsen.

Overordnet set forventes det, at budgetlægningen for 2009 vil være præget af den samme nationale dagsorden som de tidligere år. Der er således udsigt til meget snævre vækstrammer og en stram styring af det offentlige forbrug. Det betyder, at der også vil være behov for en stram økonomisk styring og prioritering i Odense Kommune i 2009.

Snævre vækstrammer og stram styring

Odense Kommune har de senere år haft et forholdsvist stabilt overskud på den ordinære drift, og dermed et økonomisk råderum til at igangsætte nødvendige anlægsinvesteringer. Målsætningen har været, at resultatet af den ordinære drift i gennemsnit skal give et overskud på ca. 250-300 mio. kr. om året. På det foreliggende grundlag er det vurderingen, at denne målsætning vil komme under pres i forbindelse med den kommende budgetlægning. Der forventes fortsat at være et overskud på den ordinære drift, men billedet tyder på en kommende budgetperiode med faldende indtægter og stigende udgifter. Som følgende heraf må det forventes, at nye anlægsinvesteringer i mindre grad end tidligere vil kunne finansieres af et akkumuleret overskud på den ordinære drift.

Tegn på faldende indtægter og stigende udgifter

Det skattefinansierede resultat vil også komme under pres, hvis resultatet af den ordinære drift falder, samtidig med, at der opretholdes et højt anlægsniveau. Målsætning er, at det skattefinansierede resultat skal være i balance i budgetåret samt i overslagsårene. Forud for budgetlægningen forventes anlægsudgifterne for 2009 at ligge på et forholdsvist stabilt niveau omkring ca. 400 mio. kr. Anlægsniveauet forventes at være en anelse højere i 2009 end i overslagsårene 2010-2012 på grund af etableringen af Vandkulturhuset.

Ultimo marts er der igangsat en revisionsgennemgang af hele anlægsområdet med henblik på at kvalificere de kommende budgetforhandlinger og den fremadrettede styring af anlægsudgifterne. Gennemgangen skal afdække, om der kan defineres en "kritisk masse", som er udtryk for det anlægsniveau, som den nuværende organisation kan håndtere. Afhængig af analysens resultater kan der blive behov for en ændret periodisering af det nuværende (budgettede) anlægsniveau, således at anlægsudgifterne afvikles over en længere år-række end forudsat. Det må desuden antages, at det ekstraordinære provenu fra fusionen mellem Odense Energi og Energi Fyn vil få indflydelse på anlægsinvesteringerne i perioden 2009-2012.

Revisionsgennemgang af anlæg

Det er fortsat for tidligt i budgetprocessen til at kunne sige noget entydigt om den forventede kassebeholdning ultimo 2009, men i det følgende gives en kort beskrivelse af de primære udviklingstendenser med betydning for den samlede økonomiske situation i Odense Kommune:

Indtægtssiden

De foreløbige vækstsikn tyder på, at der vil være et fald i Odense Kommunes skatteprovenu i 2009-2012 ved en uændret udskrivningsprocent. Indkomstskatterne forventes at udvise et fald på ca. 2 pct. eller ca. 100-115 mio. kr. i forhold til sidste års skøn for 2009. Faldet skyldes primært Regeringens lovpakke om "lavere skat på arbejde", der indeholder en forhøjelse af personfradrag og beskæftigelsesfradrag, samt en genindførelse af det særlige pensionsbidrag (SP-bidraget), og dels en generel tilpasning af befolkningsprognosen.

Fald i provenu af indkomstskatter

KL oplyser, at kommunerne vil blive fuldt kompenseret for virkningerne af "lavere skat på arbejde" gennem en forhøjelse af bloktilskuddet. Det forventes, at lovgivningen vil påvirke de enkelte kommuner forskelligt, og det skal derfor bemærkes, at udskrivningsgrundlaget for 2009 ikke er kendt, før Velfærdsministeriet i juli måned offentliggør det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for budgetåret 2009.

Vækstsiknnet for de øvrige skatter, herunder bl.a. grundskyld, dækningsbidrag og selskabsskatter, tyder på, at der kan forventes et mindre merprovenu i 2009. Udviklingen kan primært henføres til positive forventninger til afregning af den kommunefordelte fonds- og selskabsskat, som dog modvirkes af et forventet fald i grundskylden. Udviklingen forventes at ligge på et lavere niveau fra 2010 og frem.

Lille stigning i provenu af øvrige skatter

De foreløbige beregninger af bloktilskuddet rammer stort set forventningerne fra 2008 vedrørende budgetåret 2009, idet der fortsat forventes indtægter fra tilskuds- og udligningsordningerne på ca. 2,5 mia. kr. Der er på nuværende tidspunkt ikke indlagt nogen realvækst i beregningerne. Den tilsyneladende stabilitet i bloktilskuddet dækker dog over en række udsving, der kan have stor betydning for budgetsituationen i 2009.

Kompensationen for virkningerne af "lavere skat på arbejde" forventes på den ene side at forøge det samlede bloktilskud med ca. 4,6 mia. kr. i 2009. På den anden side forventes bloktilskuddet for 2009 dog nedreguleret med ca. 2,9 mia. kr., som følge af væsentlige efterreguleringer af budgetgarantien vedrørende årene 2005-007. Efterreguleringen skyldes, at kommunerne under ét er kompenseret på et for højt niveau i de foregående budgetår, eftersom der i perioden har været et fald i udgifterne til eksempelvis kontanthjælp og førtidspension. Herudover forventes det, at der vil blive indarbejdet en negativ efterregulering af kompensationen for "aftrapningen af refusionsordningen på det sociale område". Nettovirkningen af disse udsving vil sandsynligvis være et uændret indtægtsprovenu fra tilskuds- og udligningsordningerne, når der

Overordnet stabilitet i bloktilskud

sammenlignes med forventningerne fra 2008. Det uændrede bloktilskud skal dog ses i sammenhæng med det forventede fald i indkomstskatterne.

Driftssiden

Driftsudgifterne forventes generelt set at være stigende i 2009, jævnfør KL's seneste skøn. Der er tale om en opjustering af prisskønnet for en række af de centrale udgiftsposter, herunder primært for lønnen.

Generelt stigende driftsudgifter

Forventningerne til lønudviklingen i den kommunale sektor er fortsat præget af usikkerhederne omkring overenskomstforhandlingerne. Tendensen er, at der må forventes højere lønudgifter i 2009 svarende til en stigning fra 3,9 pct. til 5,3 pct. Kommunerne er delvist kompenseret for denne budgetvirkning over bloktilskuddet fra april 2008, jævnfør tillægsaftalen mellem KL og Regeringen fra december 2007. Men det kan blive afgørende for kommunernes økonomi, om der ydes fuld kompensation for lønudgifterne i de økonomiske aftaler mellem Regeringen og KL. En lønstigning på 0,7 pct. svarer til en merudgift på ca. 30-35 mio. kr. for Odense Kommune.

Usikkerhed om overenskomstforhandling

Områderne uden overførselsadgang under budgetgarantien forventes at udvise et fald på ca. 33 mio. kr. i 2009 i forhold til vedtaget budget 2008, mens der forventes en stigning i perioden 2010 – 2012 på grund af stigende udgifter til førtidspension.

Finansielle bevægelser (lån, renter og afdrag)

På den finansielle side forventes der indarbejdet mindre renteændringer og ændringer i afdrag på lån. Ændringerne skyldes primært den internationale kreditkrise. Det forudsættes, at der ikke optages nye skattefinansierede lån i 2008 og forventningerne til 2009 og overslagsårene er fortsat, at der hvert år vil kunne optages lån på 25 mio. kr. Afdrag på skattefinansierede lån forventes i 2008 forøget med ca. 10 mio. kr. og fra 2009 nedjusteret med ca. 8 mio. kr. årligt. Herudover forventes der indarbejdet mindre forskydninger i plejeboligbyggerierne, hvilket vil have indvirkning på låneoptagelse og renter.

Mindre ændringer i afdrag på lån og renter

Befolkningsprognose

Den seneste befolkningsprognose nedjusterer forventningerne til den fremadrettede befolkningsudvikling. Til trods for nedjusteringen er der fortsat forventninger om en positiv befolkningstilvækst i de kommende år, om end på et lavere niveau end tidligere antaget. Tilpasningen har dels indvirkning på kommunens forventede udgiftsniveau gennem budgetmodeller, dels for forventningerne til skatteudskrivningen.

Nedjusterede forventninger, men fortsat befolkningstilvækst

2.2 Regeringens 2015-plan

Målsætningen i regeringens 2015-plan er, at væksten i den offentlige økonomi skal stige omtrent i samme takt som samfundsøkonomien generelt. Som i 2010-planen indeholder 2015-planen også målsætninger for den årlige realvækst i det offentlige forbrug.

Vækst i den offentlige økonomi som samfundsøkonomien generelt

Den forudsatte realvækst i det offentlige forbrug forventes at udgøre ca. 1 pct. i 2009 eller ca. 4,5 mia. kr. En væsentlig del af det forudsatte råderum synes dog allerede reserveret til regeringens nye kvalitets- og globaliseringsinitiativer (ca. 3,3 mia. i 2009). De resterende 1,2 mia. kr. skal sammenlignes med, at kommunerne havde et realvækstråderum på 1,6 mia. kr. i 2008. Dette vil bidrage til en relativ stram styring af de offentlige udgifter i 2009. Dertil kommer, at regeringen i foråret 2008 vil fremlægge planer for effektiviseringer, der skal skabe muligheder for et ressourceløft til borgernær service i kommuner og regioner, svarende til 1 mia. kr. om året i årene 2009-2013. Den tilladte vækst for serviceudgifterne er som tidligere nævnt ikke kendt før økonomiforhandlingerne er afsluttet juni måned.

Realvæksten er i årene 2010-2012 også sat til ca. 1 pct., mens der i årene 2013-15 er forudsat en realvækst på 0,75 pct. Pejlemærket i disse forudsætninger er, at udgifterne til offentlig service kan udgøre op til 26,5 pct. af BNP i 2015, mod 25,5 pct. i dag.

Vækst i 2009-2012 på 1 % årligt

De finanspolitiske mål i 2015-planen er, at der i perioden frem til 2010 skal være strukturelle overskud på de offentlige finanser mellem 0,75-1,75 pct. af BNP. Fra 2011-2015 er der udfordringer, der gør, at målsætningen i perioden som minimum er balance. Antallet af ældre er kraftigt stigende på grund af en stigende levetid. Imens trækker store generationer sig tilbage fra arbejdsmarkedet. Generationerne i den erhvervsaktive alder bliver samtidig mindre og dette lægger samlet et pres på både skatteindtægter og udgiftsniveau, herunder pensioner og sundhedsydelse.

Pres på skatteindtægter og udgiftsniveau

Planen stiller derfor krav om, at den gennemsnitlige arbejdstid ikke falder frem mod 2015, til trods for den demografiske udvikling, der medfører et fald i beskæftigelsen på ca. 30.000 personer. Kombineret med at den strukturelle beskæftigelse forventes at stige med 15.000 personer skal initiativer og reformer forøge beskæftigelsen med 45.000 personer. Dette planlægges blandt andet gjort gennem øget fokus på rekruttering af udenlandsk arbejdskraft og skærpet visitationspraksis til ordninger, der er tiltænkt personer med andre problemer end ledighed.

2.3 Finanslov, Kvalitetsreform og Trepartsaftale

Nedenstående redegøres for de økonomiske konsekvenser af finansloven og anden ny lovgivning. Konsekvenserne af ny lovgivning er en del af forhand-

lingerne i juni måned mellem KL og regeringen. De økonomiske konsekvenser heraf er nedenfor beregnet ud fra KL's vurdering af den samlede kommunale kompensation. Beregningen er derfor udelukkende et skøn behæftet med en vis usikkerhed. De endelige økonomiske konsekvenser for Odense Kommune opgøres, når forhandlingerne mellem KL og regeringen er afsluttet.

Finansloven

- *Lov om dagtilbud*

Finanslovsaftalen indeholder krav om et sundt måltid mad midt på dagen til alle børn i daginstitutioner seneste d. 1. januar 2010. Madordningen er fuldt ud forældrebetalt for de forældre, der ikke er omfattet af en økonomisk friplads eller søskenderabat. Det gældende loft for forældrebetalingen på 25 % hæves tilsvarende, så kommunen kan opkræve forældrebetaling for madordningen. Det konkrete loft for forældrebetaling fastsættes af KL og regeringen.

Måltid i daginstitutioner

De samlede offentlige merudgifter til dette krav skønnes af regeringen til ca. 150 mio. kr.

Endvidere indeholder finanslovsaftalen, at løsevne lukkedage på almindelige arbejdsdage skal afskaffes. Der må som følger heraf kun holdes lukket på dage, hvor fremmødet af børn i institution er lavt, eksempelvis i sommerferien, mellem jul og nytår, fredag efter Kristi Himmelfartsdag etc. Familier med pasningsbehov på disse skal have et trygt tilbud om pasning i en anden institution.

Afskaffelse af løsevne lukkedage

Der er afsat 50 mio. kr. årligt i perioden 2009-2011 fra kvalitetspuljen.

- *Kommunal økonomi*

Der indføres individuel modregning i bloktilskuddet for 2009 i tilfælde af, at kommunerne samlet set overskrider de budgetterede serviceudgifter (netto) og budgetterede anlægsudgifter (brutto) for 2008. Udgifter til køb af jord, opførelse af almene ældreboliger og servicearealer i tilknytning modregnes dog ikke.

Modregning ved overskridelse af service- og anlægsudgifter

Kommunerne er pålagt at indberette et foreløbigt skøn over service- og anlægsudgifterne for 2008 i januar 2009. På denne baggrund foretages en opgørelse, der kan ligge til grund for en eventuel modregning i bloktilskuddet fra og med april 2009.

Der etableres samtidig en skattemekanisme, hvor kommunernes merindtægter vil blive inddraget, såfremt den samlede kommunale skatteudskrivning stiger. Kommuner der hæver skatten vil få 75 % af merindtægten inddraget første år, 50 % andet år og 0 % fra tredje

Inddragelse ved stigning i kommunale skatter

år og frem. Øvrige kommunale merindtægter modregnes i det samlede kommunale bloktilskud.

Endeligt indføres et betinget balancetilskud, så kun en del af det kommunale bloktilskud på op til 1 mia. kr. udbetales, hvis kommunerne i forbindelse med budgetlægningen kollektivt overskrider det aftalte udgiftsniveau. Velfærdsministeriet melder balancetilskuddet ud i forbindelse med udmelding af tilskuds- og udligningsbeløb ultimo juni året forud for tilskudsåret. På baggrund af budgetindberetningerne til Velfærdsministeriet udarbejdes en foreløbig opgørelse af, om tilskuddet udbetales. Den endelige opgørelse vil ske i februar måned i budgetåret.

Betinget balancetilskud

En overskridelse der medfører at hele tilskuddet bortfalder, vil på baggrund af Odense Kommunes andel af det betingede balancetilskud, beregnet ud fra KL's fordelingsnøgle, udgøre et tab på ca. 34,6 kr. og eventuelt kræve en genåbning af budget 2009.

- *Ældre*

Der er i perioden 2009-2011 afsat 9,6 mio. kr. fra kvalitetspuljen for at give modtagere af hjemmehjælp ret til en fast kontaktperson. Odense Kommunes relative andel forventes at udgøre 332.160 kr.

Fast kontaktperson og færre forskellige hjælpere

Desuden lægger forligsparterne op til, at der i 2008 skal fastsættes krav til kommunale og private leverandører om, hvor mange forskellige hjælpere, der bør komme i den enkeltes hjem.

- *Sundhed*

Der er fra kvalitetspuljen afsat 438 mio. kr. i perioden fra 2008-2011 som en samlet ramme for udviklingen af forløb for patienter med kroniske sygdomme. Af rammen bliver 37,5 mio. kr. udbetalt i 2008. Formålet med rammen er at udarbejde forløbsprogrammer i samarbejde mellem kommuner og regioner. Programmerne skal sikre patienten den rette hjælp på det rigtige tidspunkt gennem en klar arbejdsdeling mellem sygehus, kommune og almen praksis.

Forløb for kroniske patienter

Desuden flyttes myndighedsansvaret for vederlagsfri fysioterapi m.v. fra regionerne til kommunerne. Dette betyder, at kommunerne dels skal tilbyde vederlagsfri fysioterapi efter lægehenvi-
sning, dels kan tilbyde vederlagsfri fysioterapi efter lægehenvi-
sning som et kommunalt tilbud eller efter aftale med private institutioner. Forslaget ventes at træde i kraft fra 1. august 2008. DUT-kompensationens størrelse er ikke endeligt afklaret. KL's skøn er, at omkostningerne fra 2009 og frem er på 553,6 mio. kr., hvilket vil betyde, at Odense Kommunes relative andel vil være ca. 19,2 mio. kr. årligt fra 2009 og frem.

Vederlagsfri fysioterapi

- *Transport*

Som følge af et EU-direktiv skal Danmark i 2008 ophæve afgiftsfritagelsen på f.eks. diesel til rutekørsel. Kompensationen vil afhænge af ikrafttrædelsen, men Skatteministeriet skønne de kommunale udgifter til 350 mio. kr. pr. år. Odense Kommunes relative andel vil således være ca. 12,1 mio. kr. årligt fra 2009 og frem. Der foregår dog stadig forhandlinger om størrelsen.

Ophævelse af afgiftsfritagelse på diesel til rutekørsel

- *Skat*

SKAT udsender fra og med forskudsregistreringen for 2009 ikke længere den ordinære forskudsopgørelse på papir. SKAT skønner et fald i "spontane" ændringsanmodninger og en øget digital selvbetjening som følge af forbedringer af TastSelv vil føre til en markant reduktion af personlige henvendelser fra skatteydere til de kommunale servicecentre. DUT-kompensationens størrelse er ikke endeligt afklaret. KL's skøn er, at omkostningerne i 2009 sænkes med 24,1 mio. kr., i 2010 med 43,6 mio. kr., i 2011 med 54 mio. kr. og i 2012 med 54,5 mio. kr. Odenses relative andel af den lavere kompensation udgør således ca. 0,8 mio. kr., 1,5 mio. kr., 1,9 mio. kr. og 1,9 mio. kr. i årene 2009-2012.

Færre henvendelser til kommunale servicecentre

Der er udelukkende indregnet Odense Kommunes relative andel vedr. lov- og cirkulæreprogrammet i resultatopgørelsen.

Kvalitetsreformen

Regeringen, Dansk Folkeparti og Ny Alliance er med finanslovsforliget blevet enige om kvalitetsreformen af den offentlige sektor og har afsat i alt 1,046 mia. kr. til initiativer i 2008. Pengene fordeles blandt andet til attraktive arbejdspladser, god ledelse og uddannelse, kvalitetsudvikling og afbureaukratisering. Midlerne finansieres af en kvalitetspulje, der i perioden 2008-2011 udmønter i alt 10 mia. kr.

Kvalitetspulje udmøntes 2008-2011

Kvalitetsfond

Regeringen har endvidere indlagt en kvalitetsfond på 50 mia. kr. til at løfte standarden for de offentlige bygninger.

I forbindelse med finanslovsaftalen er der redegjort for en række initiativer i relation til kvalitetsreformen. De væsentligste er følgende:

- Fra 2010 erstattes de kommunale servicestrategier af kvalitetskontrakter, der skal indeholde få, klare og kvantitative målsætninger for hvert serviceområde.
- Igennem 2009 og 2010 gennemføres pilotprojekter med brugertilfredshedsundersøgelser på institutionsniveau i en række kommuner. Erfaringerne herfra danner grundlag for drøftelser vedr. udvalning fra 2011.
- Der indføres fra 2009 forpligtende handlingsplaner for afbureaukratisering i kommunerne. Handleplanerne skal indeholde konkrete mål for indsatsen og gennemføres sammen med KL.

De er aftalt med staten, at videre drøftelser vedrørende bl.a. ovenstående initiativer i kvalitetsreformen sker i den fælles stats-kommunale samarbejdsorganisation, STS, der koordineres af Finansministeriet. Det vil i denne sammenhæng vise sig, om KL kan påvirke udformningen af initiativerne yderligere.

Trepartsaftaler

Regeringen, KL og Danske Regioner indgik i 2007 to trepartsaftaler, som et led i kvalitetsreformen. Den første aftale blev indgået med LO og AC og siden med FTF. Aftalerne skal overordnet skabe bedre rammer for medarbejdere og ledere i den offentlige sektor ved at udvikle medarbejdernes kompetencer, rekruttering af medarbejdere og skabe attraktive arbejdspladser.

Trepartsaftaler med LO, AC og FTF

Aftalen med LO og AC udmønter 6,42 mia. kr. i årene 2008-2011. De væsentligste områder er følgende:

- Et større optag på uddannelserne som social- og sundhedshjælper/-assistent.
 - Opkvalificering af 15.000 nuværende medarbejdere på dagtilbuds- og social- og sundhedsområdet.
 - Voksenelevløn til 7.000 medarbejdere over 25 år på en erhvervsrettet uddannelse.
 - Seniorpulje til forsøg med initiativer, der kan fremme, at flere ældre bliver på arbejdsmarkedet.
-
- Aftalen med FTF udmønter 1,66 mia. kr. udover aftalen med LO og AC i årene 2008-2011. De væsentligste områder er følgende:
 - Pulje til uddannelses- og udviklingsaktiviteter
 - Seniorpulje til fastholdelse af seniorer i job.
 - Pulje til offentlige institutionsleder og afdelingsledere på sygehuse.
 - Lønnede praktikperioder i pædagoguddannelsen bliver i stedet SU-finansieret og der afsættes en økonomisk ramme med henblik på at ansætte medarbejdere til erstatning i praktikperioder.

2.4 Effektiviseringsstrategi for Odense Kommune

Analogt til budgetprocessen for 2008 bliver der i dette års budgetproces arbejdet på at generere en omstillingspulje til politisk prioritering. Arbejdet med at generere omstillingspuljen tager sit udgangspunkt i Odense Kommunes effektiviseringsstrategi. Strategiens bærende principper lægger op til, at omstillingspuljen primært genereres via effektivitetsudvikling. Til at løfte denne opgave er der nedsat et effektiviseringsnetværk på tværs af forvaltningerne.

Omstillingspulje via effektiviseringer

Effektiviseringsnetværket har i den forløbne periode arbejdet med to spor for at sikre realiseringen af omstillingspuljen. Spor 1 har indeholdt en ekstern foranalyse, der skulle udpege potentielle effektiviseringsområder i Odense Kommunes organisation. Spor 2 indeholder de områder, hvor effektiviseringsnetværket umiddelbart finder, at Odense Kommune med en fokuseret indsats vil kunne realisere et effektiviseringspotentiale.

Effektivise-
ringsnetværk

Nedenfor gives en kort status på effektiviseringsnetværkets arbejde frem mod rammeudmeldingen.

1. Foranalyse
2. Indkøb
3. Sygedagpenge
4. Restancer

Foranalyse

Et eksternt konsulentfirma har henover februar, marts og april måned arbejdet på en foranalyse, der skulle identificere mulige effektiviseringspotentialer i Odense Kommune. Foranalysen synliggjorde, at det ikke er nogen nem opgave at finde effektiviseringspotentialer i Odense Kommune. Analysen tog udgangspunkt i kontoplanens funktionsniveau og på dette niveau ligger Odense Kommune generelt meget flot i forhold til de øvrige 6-byer. Det eksterne konsulentfirma har dog identificeret en række effektiviseringspotentialer, hvis man går yderligere et niveau ned i kontoplanen. På baggrund af disse identificerede potentialer bidrager foranalysen til genereringen af omstillingspuljen.

Identificering
af mulige ef-
fektivise-
ringspotentia-
ler

Indkøb

I 2004 blev der i Odense Kommune udarbejdet en større indkøbsanalyse. Analysen pegede på, at Odense Kommune kunne realisere et effektiviseringspotentiale på indkøbsområdet. Potentiale blev på daværende tidspunkt indarbejdet i forvaltningernes rammer. Rapporten pegede på daværende tidspunkt på flere forskellige forhold, som skulle være med til at realisere de påpegede gevinster. Indkøbsfunktionen skulle forstærkes, der skulle indføres e-handel, alle indkøbsaftaler blev gjort obligatoriske og så skulle der indgås en række nye aftaler på områder, som ikke tidligere havde været aftalebelagt. Det har efterfølgende vist sig, at det påviste effektiviseringspotentiale er indhentet, men primært på fornyelse af eksisterende aftaler og gennem en større volumen (obligatoriske aftaler). Grundet forskellige forhold i indkøbskontoret, herunder ressourcesituationen, er der stort set ikke indgået aftaler på områder, som ikke tidligere var aftalebelagt. Det vil sige, at en stor del af det påpegede effektiviseringspotentiale endnu ikke er indhøstet. Indkøbskontoret vil i løbet af 2008 udbyde en lang række af de områder, som indkøbsanalysen fra 2004 pegede på, som potentielle effektiviseringsområder. Indkøbsområdet indgår derfor som finansieringskilde til omstillingspuljen. Med henblik på at realisere yderligere effektiviseringspotentiale på indkøbsområdet er der igangsat en fornyet analyse af området. Analysen foretages dels internt og dels med ekstern konsulentbistand.

Effektivise-
ringspotentia-
le på indkøb

Sygedagpenge

Sygedagpengeområdet er et område, der har stor politisk bevågenhed både lokalt og landspolitisk. Odense Kommune som organisation har ligeledes stor fokus på at nedbringe sygefraværet hos egne medarbejdere, da kommunen er en relativ stor "leverandør" af sygedagpengemodtagere. En fokuseret indsats for kommunens egne ansatte bør alt andet lige medføre lavere sygedagpengeudgifter for kommunen. Et andet element, der har betydning for udgifterne til sygedagpenge, er sagsbehandlingen i kommunens ydelses- og jobcenter. Der er derfor påtænkt en ekstern analyse af sagsgangene i kommunens ydelses- og jobcenter, hvor fokus vil være på uhensigtsmæssigheder i workflowet. Det er effektiviseringsnetværkets overbevisning, at Odense Kommune gennem en kombination af de to ovennævnte forhold vil kunne høste et effektiviseringspotentiale på sygedagpengeområdet.

Færre kommunale medarbejdere på sygedagpenge samt arbejdsgangsanalyse

Restancer

Siden hovedparten af skatte- og opkrævningsopgaven pr. 1/11 2005 overgik fra kommunerne til staten har der af forskellige årsager næsten udelukkende været foretaget almindelige driftsopgaver og således ikke været forsøgt at indgå aftaler om tilbagebetaling af kommunale tilgodehavender. Det er derfor effektiviseringsnetværkets opfattelse, at der eksisterer et effektiviseringspotentiale på dette område. Potentialet kan indhentes dels ved en styrkelse af opkrævningsafdelingen i BorgerServiceCentret og dels gennem ændrede arbejdsgange og organisering.

Styrkelse af opkrævningsafdelingen

Omstillingspulje til politisk prioritering i budget 2009 og overslagsårene

I den nedenstående tabel 1 vises omstillingspuljens sammensætning til budget 2009 og overslagsårene.

Tabel 1: Omstillingspulje i budget 2009 og overslagsårene:

	2009	2010	2011	2012
Foranalyse	6	10	10	10
Indkøb	12	12	12	12
Sygedagpenge	5	10	10	10
Restancer	4	3	1	1
Omstillingspulje brutto	27	35	33	33
Investering indkøb (it/personale)	2	2	2	2
Omstillingspulje netto (til politisk prioritering)	25	33	31	31

2.5 Handleplaner for amtsøkonomien

Økonomiudvalget igangsatte i 2007 et udredningsarbejde af amtsøkonomien. Udredningsarbejdet blev igangsat som følge af en opfølgning på amtsøkonomi-

mien 1/6 2007, som viste forventninger om væsentlige overskridelser af de økonomiske rammer til løsning af de nye opgaver.

Hovedformålet med udredningsarbejdet har været at sikre balance mellem udgifter til overtagede opgaver og de økonomiske rammer, således at kommunens øvrige drift ikke påvirkes negativt, og at synergien mellem gamle og nye opgaver udnyttes. Endvidere har det samtidig været formålet at styrke den faglige udvikling gennem bl.a. tværgående initiativer.

Balance mellem udgifter til overtagede opgaver og økonomiske rammer

Udredningsarbejdet har bestået af en række analyser: for det første en analyse af handlemuligheder for en ændret/skærpet visitationspraksis og/eller ændring i serviceniveau, for det andet en afdækning af Odense Kommunes tilbudsvifte og snitflader i tilbudsviften og for det tredje en kapacitetsanalyse.

Undervejs i udredningsarbejdet er blevet formuleret en strategi for Odense Kommunes ageren på social- og specialundervisningsområdet:

Odense Kommune vil styrke nærheden og kontinuiteten for borgeren. Derfor sikres borgeren så vidt muligt tilbud i eget regi. Odense kommunes tilbudsvifte skal således styrkes med henblik på at sikre udnyttelse og udvikling af de faglige miljøer samt at øge handlemulighederne inden for de økonomiske rammer.

Strategi for Odense Kommunes ageren på social- og specialundervisningsområdet

I forbindelse med Økonomiudvalgets drøftelse af strategien blev formuleret fem principper:

- Nærhed (nærhedsprincippet skal være udgangspunktet i de opstillede tilbud)
- Videnopbygning (bevare og udvikle den megen specialistviden på området)
- Partnerskaber (åbenhed overfor fleksibel og anderledes opgaveløsning)
- Økonomisk rentabilitet (det er nødvendigt at skabe sikkerhed omkring finansiering)
- Ordentlighed (bevidsthed om forsyningsansvar og samarbejdsrolle)

Med afsæt i de tre nævnte analyser samt strategien er der nu udarbejdet handleplaner til nedbringelse af merudgifterne på området. Handleplanerne vil medføre effektiviseringer i 2012 på 24 mio. kr.

Børn- og Ungeforvaltningens handleplaner

Børn- og Ungeforvaltningens handleplaner fokuserer på etablering af tilbud i eget regi med henblik på dækning af en større andel af efterspørgslen af døgninstitutionspladser. Hermed nedbringes købet af ydelser i andre kommuner, regioner og hos private leverandører. Derudover peger Børn- og Ungeforvaltningen på handlemuligheder inden for andre områder, der ikke direkte er relateret til overtagelsen af opgaver efter strukturreformen og dermed projekt amtsøkonomi. Her er fokus på alternativer i forhold til den eksisterende tilbudsvifte.

Fokus på etablering af tilbud i eget regi

I relation til handlemuligheden på ungeområdet skal bemærkes at der p.t.

pågår et projektarbejde, som har til formål at belyse dette område nærmere. Projektarbejdet er en del af Børn- og Familieafdelingens samlede strategiprogram og forventes af rapporteret til Børn- og ungeudvalget i september 2008.

Ældre- og handicapforvaltningens handleplaner

Ældre- og handicapforvaltningens handleplaner fokuserer primært på etablering af tilbud med henblik på hjemtagelse af borgere og derigennem at nedbringe af køb af ydelser i andre kommuner, regioner og hos private leverandører. I Ældre- og Handicapforvaltningens handleplaner fokuseres ikke på ændring af serviceniveau, idet Ældre- og Handicapforvaltningen ved projektets opstart netop havde gennemgået området med henblik på at opnå effektiviseringer. På baggrund heraf er det i de fremsendte handleplaner primært fokuseret på langsigtede besparelser i form af hjemtagelse. Der er ikke forudsat forringelser af serviceniveauet på områder under Ældre- og Handicapforvaltningen.

Fokus på hjemtagelse og nedbringelse af køb af ydelser

Social- og Arbejdsmarkedsforvaltningens handleplaner

Social- og Arbejdsmarkedsforvaltningens handleplaner fokuserer overvejende på ændring af serviceniveau og visitationspraksis samt på alternative tilbud til eksisterende tilbudsvifte i form af bl.a. integration af aktivering i forbindelse med henholdsvis behandling for misbrug og borgere på forsorghjem. Social- og Arbejdsmarkedsforvaltningen har ikke i samme grad som de to øvrige forvaltninger borgere, der modtager ydelser uden for kommunen. De borgere, der i givet fald gør, er primært misbrugere, hvor valget af ydelser (døgnbehandling) uden for Odense er et bevist valg ud fra en økonomisk, behandlingsfaglig og geografisk vurdering. Som følge heraf er fokus i handleplanerne på serviceniveau, visitationspraksis og alternativer til eksisterende tilbud.

Fokus på ændring af serviceniveau og visitationspraksis samt alternative tilbud

I Økonomiudvalgets rammeudmelding for 2009 og overslagsårene indarbejdes de budgetmæssige konsekvenser og omplaceringer af handleplaner som rammer. I forbindelse med udarbejdelse af udvalgene budget 2009 skal forvaltningerne indarbejde de konkrete handleplaner.

2.6 Udviklingen på områder uden overførselsadgang

Der er indledt arbejde med revurdering af områder uden overførselsadgang og herunder pågår udarbejdelse af en budgetmodel for områder uden overførselsadgang.

Budgetmodellen forventes at dække 75 % af alle udgifter uden overførselsadgang under Socialudvalget og Arbejdsmarkedsudvalget, primært førtidspension, sygedagpenge, kontakthjælp og ledighedsydelse.

75 % af alle udgifter uden overførsel

De resterende 25 % af områder uden overførselsadgang under SU og AU budgetteres som hidtil på baggrund af regnskaberfaring og ikke via budgetmodellen.

Budgetmodellen tilstræber i størst muligt omfang at anvende objektive faktorer til regulering af budgettet. Som den objektive faktor anvendes Arbejdsmarkedsstyrelsens hjemmeside "Jobindsats.dk", som giver overblik over overførselsindkomster til modtagere i den erhvervsaktive alder. Det gælder både antallet af personer, udgifterne til forsørgelse og indsatsen for at skaffe personerne i beskæftigelse – lokalt, regionalt og i hele landet.

Regulering
efter objektive
faktorer

Budgetmodellen tager ved budgetopfølgningen pr. 1/4 udgangspunkt i udviklingen i den pågældende udgift fra forrige regnskab (R06) til seneste regnskab (R07). Ved budgetopfølgning pr. 1/7 tilrettes budgettet på baggrund af udviklingen i den forløbne del af det aktuelle år (2008) hentet fra Jobindsats.dk. Tilretningen sker på baggrund af det mål, Odense Kommune har sat, eksempelvis, at Odense Kommune skal performe x % bedre end landsgennemsnittet. Udover tilretningen med de objektive oplysninger fra Jobindsats.dk, tilrettes budgettet med en periodiseringsfaktor, som tager højde for den sædvanlige udvikling over året for den enkelte udgift, samt en korrektionsfaktor, der er en vurdering af forventningerne til året fra forvaltningens/Jobcenterets eksperter, og som den eneste faktor ikke er objektiv.

Den skønnede udvikling for områder uden overførselsadgang i perioden 2009–2012 vedlægges som bilag 5.

2.7 Sammenlægning af Odense Energi og Energi Fyn

Arbejdet med at sammenlægge Odense Energi og Energi Fyn skrider planmæssigt frem. Senest har der været afholdt "data-rum" i to uger hos Odense Energi, hvor Energi Fyns rådgivere har haft lejlighed til at gennemse og stille spørgsmål til økonomiske og juridiske dokumenter vedr. Odense Energi.

Herefter er det hensigten, at Energi Fyns og Odense Kommunes rådgivere skal mødes med henblik på at afklare, hvilke forhold der skal drøftes nærmere under de forhandlinger, der skal finde sted i uge 16 og 17.

Det forventes, at forhandlingerne kan afsluttes i uge 17 og at de nødvendige papirer kan nå at blive udarbejdet, så byrådet på mødet den 7. maj 2008 kan behandle den endelige aktieoverdragelsesaftale, der vil blive gjort betinget af byrådets godkendelse.

Status for
sammenlæg-
ning

Odense Energi og Energi Fyn har siden indgåelsen af hensigtserklæringen om sammenlægning arbejdet målrettet på at forberede den organisatoriske opbygning af ny Energi Fyn. Efter det oplyste forventes det således, at alle medarbejdere (inkl. tjenestemænd) i løbet af april vil kende deres forventede "plads" og arbejdsopgaver i det nye Energi Fyn.

Medarbejder-
nes forhold

De 22 tjenestemænd, der p.t. er udlånt til Odense Energi, forventes at blive udlånt til Energi Fyn på samme vilkår og med de samme rettigheder, som de

hidtil har haft i deres udlån til Odense Energi. Der har været holdt informationsmøder med tjenestemændene og deres faglige organisationer, hvor de er blevet orienteret om disse forventede udlånsvilkår.

Vilkårene og rettighederne for tjenestemændenes udlån til Odense Energi vil blive fastlagt i en udlånsaftale, der forventes forhandlet på plads mellem Odense Energi, Odense Kommune og tjenestemændenes faglige organisationer i uge 17. De forhandlede vilkår skal også tiltrædes af den enkelte tjenestemand, for at han/hun bliver omfattet heraf.

Tjenestemændenes vilkår og rettigheder

2.8 Udviklingen i befolkningen og undersøgelse af flyttemønstre

I 2007 var der en befolkningstilvækst i kommunen på godt 300 personer, hvilket er dobbelt så mange som året før. I 2004 og 2005 var befolkningstilvæksten på henholdsvis 665 personer og 724 personer.

Befolkningstilvækst i 2007

Flyttemønstre

Flyttemønstret har i løbet af 2007 ikke ændret sig væsentligt fra, hvordan det var i 2006. Der har i 2007, ligesom året før, været en nettofraflytning fra kommunen til de øvrige kommuner i landet. Nettofraflytningen var i 2007 på 803 personer, mens den i 2006 var på 860 personer. Årene før fra 2002 til 2005 havde der været en periode med nettotilflytning til kommunen.

Den negative udvikling i flyttemønstret i 2006 er forsat i 2007

Denne udvikling i flyttemønstret har også kunne konstateres fra midten af halvfemserne til 2001, hvor der også var en nettofraflytning fra kommunen. Dette resulterede bl.a. i befolkningsnedgang i kommunen i årene 1998, 2000 og 2001. Der har dog både i 2006 og 2007 været en befolkningstilvækst i kommunen, hvilket skyldes et stort fødselsoverskud, og en nettoindvandring fra udlandet. Nettoindvandringen har i de seneste tre år været stigende og var i 2006 på 564 personer og i 2007 på 564 personer.

En analyse af flyttemønstret fra 2002-2007, baseret på demografiske oplysninger viser følgende tendens.

- Der har i alle årene været en nettotilflytning til Odense i aldersgruppen 17-24 år. Denne tendens var også gældende i 2007. Samtidig har nettofraflytningen i aldersgrupperne 0-6 årige, 7-16 årige og 25-39 årige generelt været stigende i perioden 2002-2007.
- Der har i 2007 været en nettofraflytning fra Odense Kommune. Opdeles nettofraflytningen på herkomst, ses et fald i antallet af nettofraflyttede personer med dansk herkomst, mens der har været en stigende nettofraflytning af personer med udenlandsk herkomst.

Demografiske oplysninger om til- og fraflytterne

Dette er en ny tendens i forhold til de forrige år hvor der har været en nettotilflytning til Odense.

- Geografisk set er den største nettoaflytning i 2007 sket til Region Syddanmark og til Region Hovedstaden. På kommuneniveau har den største nettoaflytning været til København, Kerteminde, Faaborg-Midtfyn, Assens samt Nordfyn.
- Der har siden 2005 været en nettoindvandring til Odense fra udlandet. I 2007 var nettoindvandringen på 552 personer. Opdeles nettoindvandringen på personer fra vestlige/ikke vestlige lande, så har der været en nettoindvandring af personer med herkomst fra vestlige lande, mens der har været en nettoudvandring af personer med herkomst fra ikke vestlige lande i 2007.

Sammenligninger med de øvrige 6-byer

Sammenlignes befolkningsudviklingen i Odense i 2007 med de øvrige store kommuner viser tallene, at alle kommuner har haft en befolkningstilvækst i 2007. Der har, ligesom i Odense, været en nettoaflytning af personer til de øvrige kommuner i både København, Esbjerg og Århus.

Sammenligning med de øvrige 6-byer

I sammenligning med de øvrige kommuner har Odense haft den laveste nettoindvandring af kommunerne pr. 10.000 indbyggere i 2007. Den samlede befolkningstilvækst har været næstlavest i Odense og størst i København pr. 10.000 indbyggere.

Befolkningsprognosen 2009 - 2012

Den seneste befolkningsprognose er tilpasset til de faktiske befolkningsforhold, herunder primært udviklingen i fertilitet og dødelighed, hvilket indebærer en nedjustering af befolkningstilvæksten i forhold til sidste års prognose. I stedet for en forventet årlig tilvækst på 800-1000 personer, er prognosen nedjusteret til en forventet tilvækst på 500-600 personer årligt.

Befolkningsprognosen er nedjusteret i forhold til året før

Befolkningsprognosen forventer, at det samlede befolkningstal i Odense Kommune vil stige fra 186.932 personer i 2008 til ca. 193.800 personer i 2022. Udviklingen i de forskellige aldersgrupper, 2008-2022 viser, at der på kort sigt vil være færre erhvervsaktive personer og skolebørn, men flere unge samt ældre i alderen 65-79 år.

De samlede økonomiske konsekvenser på udgiftssiden viser, at der vil være en samlet mindreudgift for kommunen på ca. 8,1 mio. kr. i 2009, ca. 1,3 mio. kr. i 2010, ca. 3,1 mio. kr. i 2011 og endelig en merudgift i 2012 på ca. 0,8 mio. kr.

Konsekvenser af nye befolkningsprognose

Det er især på ældreområdet, hvor der vil være en mindreudgift på grund af faldende forventninger til udviklingen i antallet af ældre. På Handicap og Psy-

kiatriområdet er der også en mindreudgift, da antallet af personer også her er mindre end forventet i prognosen for 2007. På Børn og ungeområdet vil der være en merudgift på grund af den indlagt forventning om øget fertilitet.

Den nye befolkningsprognose vil også have konsekvenser på indtægtsiden ved indkomstskatter og tilskud/udligning. Det skønnes, at mindre indtægterne vil være i størrelsesordenen ca. 50-100 mio. kr. årligt i perioden 2009-2012.

2.9 Øvrige igangsatte analyser

Analyse af anlægsområdet

For at kvalificere de kommende prioriteringer og den fremadrettede styring af anlægsudgifterne, har Borgmesterforvaltningen – i samråd med de øvrige forvaltninger - taget initiativ til en revisionsgennemgang af hele anlægsområdet.

Erfaringerne fra de senere års regnskaber viser, at der overføres relativt store anlægsmidler mellem de enkelte år. Gennemgangen skal derfor afdække, om der kan defineres en "kritisk masse", som er udtryk for det anlægsniveau, som den nuværende organisation kan håndtere. Med baggrund heri ønskes en konkret vurdering af, om der er behov for en ændret periodisering af det nuværende (budgetterede) anlægsniveau, og i givet fald på hvilke områder, og i hvilket omfang. Resultaterne af analysen forventes forelagt for Økonomiudvalget i forbindelse med den kommenterede forbrugsopgørelse pr. 1/7 2008, således at eventuelle anbefalinger kan indgå i det budgetforberedende arbejde for budget 2009.

"Kritisk masse" – det anlægsniveau organisationen kan håndtere

For det andet skal gennemgangen afdække, om der er behov for at ændre på den nuværende procedure for opfølgning på anlægsbevillinger, den organisatoriske forankring, og/eller de eksisterende IT-værktøjer på området. Herudover ønskes der en generel vurdering af mulighederne for at fremskynde aflæggelsen af anlægsregnskaber i Odense Kommune. Denne del af gennemgangen skal være færdiggjort inden sommerferien 2008, således at eventuelle anbefalinger kan implementeres i organisationen i løbet af efteråret 2008.

Afdække om der er behov for ændring af nuværende procedurer

Budgetmodel for jordforsyning

Forligspartierne bag budget 2008-2011 var enige om, at der skal etableres en budgetmodel for jordkøb for at understøtte den positive udvikling og sikre en øget tilgængelighed af byggegrunde. I overensstemmelse med budgetforliget er der nu udarbejdet en budgetmodel for jordforsyningen. Ved arbejdet med budget 2008 har der ikke været fuld klarhed omkring de økonomiske konsekvenser af modellen, hvorfor budgetmodellen og de økonomiske konsekven-

ser heraf ikke indgår i rammeudmeldingen til budget 2009, men kommer til at indgå i det videre arbejde med budget 2009.

Forslaget om budgetmodellen indebærer, at halvdelen af samtlige salgsindtægter ved salg af bolig- og erhvervsjord i 2008 er grundlaget for budgettet for jordkøb, inkl. ekstra byggemodningsudgifter i 2010, halvdelen af samtlige salgsindtægter i 2009 er grundlaget for jordkøb, inkl. ekstra byggemodningsudgifter i 2011 osv.

Sikrer øget tilgængelighed til byggegrunde

Opkøb af jord og byggemodning til bolig- og erhvervsformål bygger på et "hvile-i-sig-selv-princip", hvor udgifter og indtægter balancerer over en årække.

En mere aktiv jordforsyningspolitik indebærer merudgifter i begyndelsen, mens der i takt med at der sker byggemodning og et efterfølgende salg vil være merindtægter.

Merudgifter i begyndelsen og efterfølgende merindtægter

Den udarbejdede budgetmodel forventes at medføre merudgifter på ca. 50 mio. kr. i perioden 2009-2011.

"Hvile i sig selv"-analysen

I forbindelse med budget 2008-11 blev det besluttet at udarbejde en analyse, der skal sikre at udlejningsområdet regnskabsmæssigt udskilles efter "hvile-i-sig-selv-princippet".

Borgmesterforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen har analyseret området og er enige om, at det alene er området for almene plejeboliger, der bør og kan udskilles. Området dækker drift, anlæg, låneoptagelse, renter og afdrag for almene plejeboliger.

Alene området for almene plejeboliger

Det er fortsat lidt uklare omkring den rent regnskabstekniske løsning, men forvaltningerne er enige om, at området udskilles i forbindelse med rammeudmeldingen for budget 2009-12.

Analyse af dagpasningsområdet

På baggrund af en analyse gennemført i 2007 kunne det konstateres, at efterspørgslen efter småbørnspladser oversteg Odense Kommunes udbud. For at imødekomme efterspørgslen blev der i 2007 etableret ekstra vuggestuepladser.

Yderligere analysearbejde har siden vist, at den økonomiske problemstilling ikke kun drejer sig om selve børnetallets stigning, men også den efterspørgselsprocent, der angiver, hvor stor en andel af en given årgang, der faktisk benytter sig af dagpasning. Endeligt er der påpeget en mere strukturel problemstilling idet andelen af vuggestuepladser i forhold til dagplejepladser er steget til mere end det forudsatte niveau i budgettildelingsmodellen. Da en vuggestueplads er dyrere end en dagplejeplads medfører dette et øget udgiftsniveau.

Stigende efterspørgsel efter dagpasning

Budgettildelingsmodellen er udelukkende bygget op med befolkningstallet for den relevante aldersgruppe som eneste årlige variabel.

Det har været skønnet i analysearbejdet, at en række faktorer, der har ført til den stigende efterspørgselsprocent er konjunkturafhængige, hvorfor det vurderes uhensigtsmæssigt at ændre budgettildelingsmodellen. Modellen reguleres årligt i forhold til befolkningstal og vil således løse denne del af det samlede økonomiske problem. I relation til efterspørgselsprocenten og efterspørgselsstrukturen reguleres modellen hvert fjerde år, næste gang til år 2012, hvorfor væsentlige ændringer, herunder konjunkturmæssige, kan forekomme inden da.

Det anbefales derfor, at den resterende del af det økonomiske problem, relateret til efterspørgselsprocenten og efterspørgselsstrukturen, behandles i forbindelse med budgetlægning for år 2009 og at man følger udviklingen nøje med henblik på evt. regulering af budgettildelingsmodellen i år 2012.

Tages op ved budgetlægning for 2009

Den fremtidige organisering af sundhedsområdet

En tværgående arbejdsgruppe har i foråret 2008 afdækket hovedudfordringerne på sundhedsområdet de kommende 5-10 år, er følgende principper udarbejdet som udgangspunkt for den fremtidige administrative organisering på sundhedsområdet i Odense Kommune:

- Sammenhængende borgerforløb
- Tværgående politisk og administrativt fokus på sundhedsområdet
- Odense Kommune skal udadtil fremstå som én organisation
- Styrkelse og udvikling af de eksisterende faglige driftsmiljøer
- Højt fagligt beslutningsgrundlag vedr. folkesundhed
- Organisering der muliggør og styrker partnerskaber

Principper som udgangspunkt for den fremtidige organisering

Med afsæt i de vedtagne organisatoriske principper skal der udarbejdes en detaljeret beskrivelse af den konkrete administrative organisering. Denne fremlægges for Økonomiudvalget den 24. sept., med efterfølgende behandling i Byrådet. I forbindelse med Byråds sagen redegøres for de økonomiske konsekvenser af den administrative organisering.

3. Resultatopgørelse og forudsætninger

Resultatopgørelse - Økonomisk status pr. 16/4 2008

mio. kr.	Revideret			Budgetoverslagsår		
	R2007	2008	2009	2010	2011	2012
Skatter	6.258,0	6.426,8	6.566,6	6.719,0	6.916,8	7.096,0
Tilskud og udligning	2.175,9	2.414,8	2.516,4	2.771,8	2.975,2	3.196,3
Driftsudgifter (ex. Ældreboliger)	-8.150,1	-8.473,5	-9.038,2	-9.087,2	-9.136,2	-9.173,0
Pris- og løn (drift)	0,0		0,0	-290,8	-639,5	-990,7
Renter	29,6	-3,0	-0,6	2,3	2,6	4,3
1. Resultat af ordinær drift	313,4	365,1	44,3	115,2	118,9	132,8
Anlæg (ex. Ældreboliger)	-340,6	-220,4	-455,2	-351,1	-272,5	-252,5
Pris- og løn (anlæg)	0,0	0,0	0,0	-8,8	-13,6	-18,9
2. Anlæg i alt	-340,6	-220,4	-455,2	-359,8	-286,1	-271,4
3. Skattefinansieret resultat (1+2)	-27,2	144,7	-410,9	-244,7	-167,2	-138,6
Drift ældreboliger	30,7	38,6	43,5	43,3	44,0	44,7
Anlæg ældreboliger	-86,5	-49,9	-37,4	-2,0	-2,4	-2,4
Pris- og løn (drift og anlæg ældreboliger)	0,0	0,0	0,0	1,3	3,0	4,6
Optagne lån (ældreboliger)	168,8	37,0	46,5	0,0	0,0	0,0
Afdrag på lån (ældreboliger)	-15,5	-16,7	-18,0	-18,6	-19,3	-20,1
Forskydning i byggekreditter (ældreboliger)	-121,2	9,5	-46,5	0,0	0,0	0,0
4. Ældreboliger i alt	-23,7	18,6	-11,9	24,0	25,2	26,8
5. Årets resultat i alt (3+4)	-50,9	163,3	-422,8	-220,7	-142,0	-111,8
<i>Kapitalbevægelser</i>						
Årets resultat	-50,9	163,3	-422,8	-220,7	-142,0	-111,8
Optagne lån (skattefinansieret)	100,0	0,0	25,0	25,0	25,0	25,0
Afdrag på lån (skattefinansieret)	-115,1	-142,8	-82,8	-68,7	-68,9	-64,7
Finansforskydninger	273,7	-4,8	25,9	25,6	25,2	24,9
Likviditetsbinding	0,0	88,8	88,8	88,8	0,0	0,0
6. Ændring af likviditet	207,7	104,5	-365,9	-149,9	-160,7	-126,5
7. Kassebeholdning (ultimo)	856,9	961,4	595,5	445,5	284,9	158,3
8. Kassebeh (ult) ex pensionsforplig.	499,9	604,4	238,5	88,5	-72,1	-198,7

Note: - = udgift/underskud, + = indtægt/overskud

Note: " Resultatopgørelsen indeholder på nuværende tidspunkt en forventet årlig driftsoverførsel på ca. 96 mio. kr., samt en forventet anlægsoverførsel på ca. 122 mio. kr. fra budget 2008 og frem. Forudsætningen revurderes i forbindelse med udarbejdelsen af Økonomiudvalgets budgetforslag til budget 2009".

• Indkomstskatter

KL har revurderet deres skøn for væksten i kommunernes udskrivningsgrundlag for perioden 2006-2012. Det nye vækstskøn ligger over budgetforudsætningerne i 2007 og 2008, mens skønnet ligger under i 2009 og i overslagsårene. Nedjusteringen skyldes dels udsigterne til en lavere vækst i dansk økonomi, dels at skønnet for 2008 er korrigeret for skattereformen "lavere skat på arbejde".

Velfærdsministeriet skal senest den 1. juli meddele kommunerne deres statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2009. Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2009 tager udgangspunkt i majopgørelsen for indkomståret 2006. Et forsigtigt skøn på det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for Odense Kommune vil være at fremskrive det ukorrigerede grundlag, hvor der ikke er taget højde for de skatte- og ligningsmæssige konsekvenser, med 8,3 pct. Den endelige garantiprocent vil være højere.

Den forventede garantiprocent vil være på ca. 8,3 %

- **Grundskyld & dækningsafgift for erhvervsejendomme og offentlige ejendomme**

Kommunerne får i 2009 grundskyld af de afgiftspligtige grundværdier opgjort pr. 1/10 2007. Opgørelsen af de afgiftspligtige grundværdier pr. 1/10 2007 foreligger dog først ultimo april 2008, og indgår derfor ikke i denne redegørelse for den økonomiske status. I stedet anvendes her de offentliggjorte grundværdier for 2008 (anvendt i budget 2008) fremskrevet med KL's seneste vækstsikringspr. 18. marts 2008 for grundværdierne på hhv. 4,5 % i 2008-2009, 5,5 % i 2009-2010, 5,7 % i 2010-2011 og 5,4 % i 2011-2012. Forventningen til udviklingen fra 2008 til 2009 er nu lavere end ved vedtagelsen af budget 2008, hvor den forventede udvikling fra 2008 til 2009 var 6,9 %. Dette betyder, at der nu forventes en lavere indtægt på grundskyld og dækningsafgift.

Skønnet vækst i afgiftspligtige grundværdier på 4,5 % til 2009

Regeringen har i forbindelse med skattestoppet lagt et loft over, hvor meget den kommunale ejendomsskat kan stige fra år til år. Loftet bliver reguleret med reguleringsprocenten, som stiger med den skønnede stigning i udskrivningsgrundlaget på landsplan plus 3 %-point dog maksimalt 7 %.

Loft over stigning i den kommunale ejendomsskat

- **Provenu af fonds- og selskabsskat**

Det er provenu fra selskabsskat for skatteåret 2007 (vedrører indkomståret 2006), der indgår i de kommunale budgetter for 2009. Fra budgetår 2008 til 2009 forventes en stigning i provenu af selskabsskat på 13,0 %, og fra 2009 til 2010 forventes et fald på 17,2 %, som hovedsageligt kan tilskrives omlægningen af selskabsbeskatningen i 2007 samtidig med at provenu for 2006 og 2007 (afregnes til kommunerne i 2009 og 2010) forventes at komme ned på et mere normalt niveau. Provenuet var ekstraordinært stort i 2005 som følge af, at bankerne har haft særdeles store overskud. I 2011 og 2012 forventes en stigning på hhv. 6,0 % og 2,3 %, jf. Finansministeriets skøn over selskabs- og fondsskat ekskl. kulbrinteskate.

Stigning i provenu i 2009, men fald i 2010

KL's forventninger ved indgåelsen af budget 2008 var, at provenu for 2006, og dermed kommunens budget 2009, kom ned på et lavere niveau. Denne forventning er nu udskudt til provenu for 2007 og dermed budget 2010. Dette betyder, at der nu forventes en højere indtægt på provenu af selskabsskat.

Samlet set for de øvrige skatter forventes nu – i forhold til vedtagelsen af budget 2008, en højere indtægt i 2009 på knap 3 mio. kr., men en lavere indtægt i 2010 og 2011 på hhv. 1,3 og 14 mio. kr.

- **Indtægter fra tilskud- og udligningsdelen**

Bidraget fra tilskud- og udligningsdelen er i denne økonomiske status budgetteret til at falde marginalt i 2009 i forhold til forventningen ved budgetlægningen for 2008. Fra 2010 og frem forventes en væsentlig stigning i bidraget.

Der er tale om væsentlige modsatrettede bevægelser, der samlet giver årets forventede bidrag til Odense Kommune. Der er på den ene side indregnet en væsentlig kompensation, som følge af regeringens "lavere skat på arbejde" samt kompensation for en generel højere vækst i lønudviklingen end tidligere forventet. I modsat retningen trækker et nedjusteret skøn for befolkningsudviklingen i Odense Kommune samt en modregning i balancetilskuddet som følge af flere kommunale indtægter fra selskabsskatterne. Det skal understeges, at skønnet for tilskud – og udligningsdelen er beregnet på baggrund af KL- skøn, der traditionelt er konservative i denne tidlige fase af budgetfasen.

Væsentlige modsatrettede bevægelser giver marginalt fald

- **Finansielle bevægelser (lån, renter og afdrag)**

På den finansielle side er det hovedsagelig ændringer i afdrag på lån og stigende renteniveau som følge af den internationale kreditkrise, der er årsag til ændringerne. Der forventes fortsat ikke optaget skattefinansierede lån i 2008 og forventninger til 2009 og overslagsårene er fortsat, at der hvert år vil kunne optages lån på 25 mio. kr.

Internationale kreditkrise årsag til ændringer

Afdrag på skattefinansierede lån forventes i 2008 at blive ca. 143 mio. kr. mod oprindeligt budgetteret ca. 133 mio. kr., hvor forskellen primært skyldes teknisk flytning af gæld til andre kommuner som følge af kommunalreformen.

Der er i 2008 foretaget låneomlægning med samtidig løbetidsforlængelse, hvilket medfører at afdrag på skattefinansierede lån fra 2009 forventes at blive årligt ca. 8 mio. mindre end tidligere forudsat. Ændringen er indarbejdet i budgetmodellen for 2009 og overslagsårene.

Låneomlægning og løbetidsforlængelse

Vedrørende plejeboliger har der været forskydning i projekterne, herunder 1 projekt, som er udgået, hvilket har haft indvirkning på låneoptagelse og renter. Konsekvenserne heraf er indarbejdet i budgetmodellen for 2009 og overslagsårene.

Som følge af den internationale kreditkrise i efteråret 2007 har det været nødvendig at foretage en revurdering af renteudgifter vedrørende skattefinansierede lån. Renteudgift til skattefinansierede lån forventes i 2008 nu at udgøre ca. 56 mio. kr. mod oprindeligt ca. 43 mio. kr. For årene 2009 – 2012 er der budgetteret med uændret renteniveau.

- **Driftsudgifter**

I bilag 1 fremgår det at driftsændringerne i økonomisk status udgør 37,6 mio. kr. i 2009. Ændringerne forklares ved tilbageholdt lønfremskrivning for 2009 på 0,7 %, tillægsaftalen for højere lønskøn for 2008, ny befolkningsprognose, afledt drift af anlæg, forventede konsekvenser af årets lov- og cirkulæreprogram, revurdering af områder uden overførselsadgang samt ændringer af teknisk karakter.

Driftsændringer i 2009

- **Overførsler**

Resultatopgørelsen indeholder på nuværende tidspunkt en forventet årlig driftsoverførsel på ca. 96 mio. kr., samt en forventet anlægsoverførsel på ca. 122 mio. kr. fra budget 2008 og frem. Forudsætningen revurderes i forbindelse med udarbejdelsen af Økonomiudvalgets budgetforslag til budget 2009.

4. Bilag

Bilag 1: Drifts- og anlægsændringer i forhold til budget 2008

Oversigt over drifts- og anlægsændringer, der er medtaget i Økonomisk Status, april 2008. De enkelte ændringer er fordelt på udvalg kan ses i nedenstående tabel.

DRIFT:

1.000 kr.	2009-priser	2009	2010	2011	2012
Områder m. overførselsadgang		75.240	96.664	103.100	96.449
Økonomiudvalget		92.886	98.762	98.453	96.907
By- og Kulturudvalget		-1.974	-1.468	7.241	8.186
Ældre- og Handicapudvalget		-38.753	-36.027	-41.162	-26.363
Socialudvalget		11.892	11.016	12.698	5.705
Børn- og Ungeudvalget		8.145	19.244	18.557	4.702
Arbejdsmarkedsudvalget		3.044	5.137	7.313	7.313
Områder u. overførselsadgang		-37.680	-20.587	5.367	48.202
Økonomiudvalget		0	0	0	0
By- og Kulturudvalget		-5	-5	-5	-5
Socialudvalget		-26.849	-10.562	10.753	53.588
Arbejdsmarkedsudvalget		-10.826	-10.020	-5.381	-5.381
I alt skattefinansierede driftsændringer		37.560	76.076	108.466	144.651

Anm. Merudgifter uden fortegn og mindreudgifter med negativt fortegn (-).

Nedenfor udspecificeres driftsændringerne pr. udvalg.

Økonomiudvalget, driftsændringer der er indarbejdet i økonomisk status

1.000 kr.	2009-priser	2009	2010	2011	2012
Områder m. overførselsadgang					
Amtsøkonomi - omplaceringer		-24.868	-27.193	-25.000	-15.000
Amtsøkonomi vedr. delingsaftale		-6.700	-6.700	-6.700	-6.700
Amtsøkonomi - effektiviseringsstrategi		-5.748	-3.423	-5.616	-15.616
Barselsfonden - pulje		14.021	14.056	14.106	14.106
Barselsfonden -bidrag til puljen		-1.112	-1.113	-1.109	-1.109
Trafikmodel og støjplanlægning fra ØU til BKU		-157	-157	-157	-157
Udgift til Kredsraad		374	374	374	374
Kunsthaven, kopiering - Skulpturudstilling i Eventyrhaven hvert 3 år					-1.547
Nyt vækst skøn på PL med 0,7% til senere fordeling - lønpulje		34.557	34.453	34.490	34.490
Tillægsaftale for højere løn skøn fra 3,3 % til 4,0% til senere fordeling		33.400	33.300	33.300	33.300
LCP-midlerne vedr. seniorjob flyttes fra ØU til AU		-4.257	-6.381	-6.381	-6.381
LCP midler vedr. sammenlignelig brugerinformation fra ØU til ÆHF/BUF		-73	-73	-73	-73
Indtægter fra Fjernvarme Fyn A/S bortfalder		331	331	331	331
Interne huslejer		438	438	438	438
Lov- og cirkulære - pulje til senere fordeling		31.200	30.600	30.200	30.200
Effektiviseringsramme		-5.520	-4.750	-2.750	-2.750
Effektiviseringsramme - pulje		25.000	33.000	31.000	31.000
Investering indkøb (it/personale)		2.000	2.000	2.000	2.000
I alt med overførselsadgang		92.886	98.762	98.453	96.907

By- og Kulturudvalget, driftsændringer der er indarbejdet i økonomisk status:

1.000 kr.	2009-priser	2009	2010	2011	2012
Områder m. overførselsadgang					
Amtsøkonomi - omplaceringer		-1.826	-1.826	-1.826	-1.826
Ramme til kulturtiltag				8.661	8.661
Barselsfonden -bidrag til puljen		-571	-574	-568	-568
Udlejningsejendomme - ældreboliger		2.691	3.265	3.305	2.640
Interne huslejer		-6.464	-6.464	-6.464	-6.464
Teaterfestival - kopiering					452
Carl Nielsen violinkonkurrence - kopiering					1.626
Orgelkonkurrence - kopiering					-468
Trafikmodel og støjplanlægning fra ØU til BKU		157	157	157	157
Til- og afgang på bygningsvedligehold		110	110	110	110
Vedligehold grønne områder på Friluftsbadet					
overdrages til Odense Idrætspark		-119	-119	-119	-119
Vandledningsafgift		-1.580	-1.355	-1.353	-1.353
Opfølgning på lokaleflytninger		5.825	5.825	5.825	5.825
Afledt drift af anlæg		3.063	3.063	3.063	3.063
Effektiviseringsramme		-3.260	-3.550	-3.550	-3.550
Områder u. overførselsadgang					
Barselsfonden -bidrag til puljen		-5	-5	-5	-5
I alt med overførselsadgang		-1.974	-1.468	7.241	8.186
I alt uden overførselsadgang		-5	-5	-5	-5

Ældre- og Handicapudvalget, driftsændringer der er indarbejdet i økonomisk status:

1.000 kr.	2009-priser	2009	2010	2011	2012
Områder m. overførselsadgang					
Amtsøkonomi *		-20.240	-9.407	-9.931	-10.777
Barselsfonden -bidrag til puljen		-4.003	-4.136	-4.276	-4.276
Husleje Solgården 2A		-496	-496	-496	-496
LCP midler vedr. sammenlignelig brugerinformation fra ØU til ÆHF/BUF		18	18	18	18
Interne huslejer		2.703	2.703	2.703	2.703
Befolkningsprognose		-12.065	-18.799	-23.270	-7.625
Effektiviseringsramme		-4.670	-5.910	-5.910	-5.910
I alt med overførselsadgang		-38.753	-36.027	-41.162	-26.363

* Heraf indregnet forventet modregulering af DUT vedr. refusioner. Der er fortsat stor usikkerhed om efterreguleringens størrelse.

Socialudvalget, driftsændringer der er indarbejdet i økonomisk status

1.000 kr.	2009-priser	2009	2010	2011	2012
Områder m. overførselsadgang					
Amtsøkonomi - omplaceringer		12.840	12.288	13.971	6.978
Barselsfonden -bidrag til puljen		-476	-480	-481	-481
Interne huslejer		1.168	1.168	1.168	1.168
Tilretning vedr. Integrationsråd		100			
Effektiviseringsramme		-1.740	-1.960	-1.960	-1.960
Områder u. overførselsadgang					
Sygesikring (begravelseshjælp)		-400	-400	-400	-400
Driftssikring af boligbyggeri		717	728	728	728
Enkeltydelser		-2.116	-2.116	-2.116	-2.116
Produktionsskoler og EGU		-495	-551	-551	-551
Førtidspension (refusionsomlægning)		-18.038	-1.888	19.405	62.240
Boligstøtte		-6.136	-5.954	-5.932	-5.932
Orlovsydelse		-381	-381	-381	-381
I alt med overførselsadgang		11.892	11.016	12.698	5.705
I alt uden overførselsadgang		-26.849	-10.562	10.753	53.588

Børn- og Ungeudvalget, driftsændringer der er indarbejdet i økonomisk status

1.000 kr.	2009-priser	2009	2010	2011	2012
Områder m. overførselsadgang					
Amtsøkonomi *		14.546	14.087	10.734	8.573
Barselsfonden -bidrag til puljen		-6.839	-6.761	-6.722	-6.722
Husleje Solgården 2A		496	496	496	496
LCP midler vedr. sammenlignelig brugerinformation fra ØU til ÆHF/BUF		55	55	55	55
Interne huslejer		1.790	1.790	1.790	1.790
Vedligehold grønne områder på Friluftsbadet overdrages til Odense Idrætspark		119	119	119	119
Befolkningsprognose		4.077	17.508	20.134	8.440
Effektiviseringsramme		-6.100	-8.050	-8.050	-8.050
I alt med overførselsadgang		8.145	19.244	18.557	4.702

* Heraf indregnet forventet modregulering af DUT vedr. refusioner. Der er fortsat stor usikkerhed om efterreguleringens størrelse.

Arbejdsmarkedsudvalget, driftsændringer der er indarbejdet i økonomisk status

1.000 kr.	2009-priser	2009	2010	2011	2012
Områder m. overførselsadgang					
Barselsfonden -bidrag til puljen		-503	-464	-412	-412
LCP-midlerne vedr. seniorjob flyttes fra ØU til		4.257	6.381	8.505	8.505
Effektiviseringsramme		-710	-780	-780	-780
Områder u. overførselsadgang					
Barselsfonden -bidrag til puljen		-512	-523	-533	-533
Interne huslejer		365	365	365	365
Fleks- og skånejob		-9.705	-11.686	-13.667	-13.667
Introduktionsprogram		-803	-803	-803	-803
Kommunale fleksjob		1.321	484	-220	-220
Beskæftigelsesordninger og revalidering		15.352	14.960	15.135	15.135
Kontanthjælp		-58.866	-58.689	-57.841	-57.841
Ledighedsydelse		1.185	3.325	5.069	5.069
Introduktionsydelse		-473	-481	-481	-481
Sygedagpenge		46.310	53.028	57.595	57.595
Effektiviseringsramme		-5.000	-10.000	-10.000	-10.000
I alt med overførselsadgang		3.044	5.137	7.313	7.313
I alt uden overførselsadgang		-10.826	-10.020	-5.381	-5.381

ANLÆG:
Anlægsændringer der er indarbejdet i økonomisk status

1.000 kr.	2009-priser	2009	2010	2011	2012
Økonomiudvalget:					
Kanalforbindelse - kopiering					-18.395
Børn- og Ungeudvalget:					
Bærbare PC'er - kopiering					-1.640
I alt anlægsændringer - skattefinansierede områ		0	0	0	-20.035

Bilag 2: Afsluttede anlægsregnskaber i perioden 2003-2007

I nedenstående oversigter vises afsluttede anlægsprojekter i perioden 2003 - 2007. I første oversigt vises anlægsprojekter på budgetområdeniveau. Dernæst vises de enkelte anlægsprojekter fordelt på projekter og år.

1.000 kr. i åets priser (afsluttede regnskaber)	Afsluttede regnskaber 2003 - 2007
Økonomiudvalget	40.476
1.1 Fællesadministrationen	35.048
1.5 Odense Brandvæsen	5.428
By- & Kulturudvalget	965.160
2.2 Byfornyelse- og udvikling	112.618
2.3 Kulturaktiviteter 2007	36.026
2.3 Kommunale bygninger 2003-2006	4.941
2.4 Veje og grønne områder	260.444
2.5 Bytrafikken	56.378
2.6 Museer	29.927
2.10 Fjernvarmeforsyning	464.826
Ældre- & Handicapudvalget	252.897
3.2 Pleje og omsorg	226.120
3.3 Handicap og Psykiatri	26.777
Børn- & Ungeudvalget	433.105
5.2 Skoler	327.995
5.3 Dagpleje og daginstitutioner	27.296
5.4 Fritid	73.569
5.5 Service	3.772
5.6 Tandplejen	473
I alt	1.691.638

År	1.000 kr. i åets priser (afsluttede regnskaber)	Afsluttede regnskaber 2003 - 2007
Økonomiudvalget		
1.1 Fællesadministrationen		35.048
2005	Renovering af Rådhuset forv. afsl. i år	7.838
2007	IT omkostninger i forbindelse med strukturreformen	18.792
	MS Office Licenser	7.002
	IT-anskaffelser	1.416
1.5 Odense Brandvæsen		5.428
2003	Udskiftning af inspektørvogn	127
	Udskiftning af automobilsprøjte	1.885
2004	2 stk. inspektørvogne	266
	1 servicekøretøj	192
	1 lastvogn og 1 traktor	409
2006	Anskaffelse af køretøjer	347
2007	Anskaffelser af køretøjer	636
	Dykkerudstyr	876
	Ombygning af brandstation	690
Økonomiudvalget i alt		40.476

År	1.000 kr. i åets priser (afsluttede regnskaber)	Afsluttede regnskaber 2003 - 2007
	By- & Kulturudvalget	
	2.2 Byfornyelse- og udvikling	112.618
2003	Byfornyelsesplan 23	4.511
	Boligforbedring af enkeltejendomme	573
	Forsøgsprojekt, Jagtvej 30	0
	Bygningsfornyelse af enkelt ejd. 2002	362
	Aftalt boligforbedring 2002	43
	Erhvervsområde i SØ, nedrivningsudgifter	3.100
	Køb af fragtcentralen, Gammelsø	31.880
2004	Helhedsorient. byforny. Dideriksen kareen	294
	Bygningsfornyelse af enkeltejendomme	1.195
	Helhedsorient.byforny.Rosenbækkareen	6.323
	Bygningsforbedringsudvalg 2002	97
	Bygningsfornyelse af enk.ejd. jf.byforn.lov	323
2005	Byfornyelsesplan 3, etape 8, Godthåbsgadekvarteret	3.414
	Aftalt boligforbedring - 2003	152
	Omr.v.Bjørnemosevej (Landbrugsv. og Munkebjergv)	4.893
	Seden Syd, 16 parcelhusgrunde	2.404
	Seden Syd, bo- og rehabiliteringsctr. for senhjerneske.	1.338
	Seden Syd, 12 parcelhusgrunde (del af etape 1)	1.454
	Nørrebjerg Runddel (omr.B3,1 storparcel)	1.171
	Seden Syd, storparcel IIB 10 (etape 2)	642
	Udbygning af Fraugde Radby Vej i Fraugde Øst	1.457
	Pæregrenen, færdiggørelse	320
	Æblegrenen, færdiggørelse	429
	Tietgenbyen, anlæg af 20 m brede grønne kiler	1.595
	Villestofte, 45 parcelhusgrunde	6.684
	Skærmhatten, 12 parcelhusgrunde	1.623
	Villestofte (etape 3) område B22 4 storparceller	1.915
	Rørhatten, etape 2m byggemodning af 23 grunde	3.671
	Seden Syd, etape II, omr.II, b14-17	1.137
	Marienlund hovedgård	302
	Blækhatten, færdiggørelse	676
2006	Sdr. Boulevard 39, nedrivning af bygninger	2.792
	Villestofte, B13, 14 og 16, 14 parcelhusgrunde	1.532
	Seden Syd, stroparcel IIB 11 samt 7 parcelhusgrunde	2.064
	Laurbærvænget i Kirkendrup, byggemod.,7 grunde	937
2007	Byfornyelsesplan nr.3,etape9,Godthåbsgadekvarteret	2.443
	Byfornyelsesplan nr. 5, etape3, Skibhusvej kvarteret	3.583
	Boligforbedringsudvalg 2003	-300

Bygningsfornyelse af enkeltejendomme	49
Bygningsfornyelse af provate udledningsejendomme	125
Anlægstilskud til andelsboliger	1.515
Fraugde, 18 parcelhusgrunde	4.821
Kirkendrup Nord	3.146
Nørrebjerg Ruddel, B4, 5 og 6	1.777
Hvenekildehaven, Seden Syd	1.823
M.P. Allerupsvej Syd til C.F. Tietgens Boulevard	1.234
Nedrivninger 2006	119
Nedrivninger 2007	980

År	1.000 kr. i åets priser (afsluttede regnskaber)	Afsluttede regnskaber 2003 – 2007
By- & Kulturudvalget		
2.3 Kulturaktiviteter		36.026
2003	Fyrtøjet, forbedringer af ventilationsanlæg	764
2005	Brandts Klædefabrik forv. afsl. i år	32.536
	Opførelse er erstatningsboliger ved Hollufgård	621
2007	Brandts Klædefabrik - Magelæg	2.105
2.3 Kommunale bygninger		4.941
2003	Diverse nedrivninger 2003	396
	Balletskole i Odense	2.008
	Energibesparende foranstaltninger 2003	0
	Bellinge Idrætscentre, udsk. halbelysning	163
	Humlehavesk., renov.belysn./styring belysn.i hal	323
	Vestre skole, renov. belysn i 22 klasser / 6 faglok.	301
	Højme skole, udsk. af radiatorventiler/termomotor	155
	Abildgårdskolen, renov.af belysn. i klasselokaler	649
	Korup skole, renov. af belysn. i klasselokaler mv	721
	Kragsbjerglund børneh., renovering af belysning	25
	Havebæk plejehj.,udskiftn. varmel. /tilsk. t. vind.	80
	Ældrecenter Øst,opgrad.af CTS, udsk.af ventilator	152
	Pårup plejehj., lysstyring gang A,D og E/kælderg.	41
	Pensionistservice, renov. af velysn. vestgarage	19
	Klosterbakken13-15,køkkenvent. tilsl. CTS anlæg	28
2004	Eneribesparende foranstaltninger 2004	0
	Bellinge Idr.ctr., udskiftn. af belysning i div. lokaler	34
	Østre Kulturcenter, ny belysning i musiklokale	27
	Filosofgangen 19a-d,etabl. af arbejdsbelysn.Skægsp.	19
	Sct. Hans skole, tilskud til etabl.af indiv. rumstyring	65
	Munkebjergskolen, etablering af CTS-anlæg	204
	Søhusskolen, udskiftn., af radiatorer i bygn/bibl.	188

	Dalumskolen, tilsk. til udskiftn. af vinduer (lavenergigl.)	24
	Paarup skole, etabl. af radiatoranlæg/ombygning. ventil.	326
	Vestre skole, etabl. af CTS-anlæg mv	81
	Højmeskolen, hulmursisolering	43
	Dalumskolen, etabeling af CTS-anlæg	308
	Rasmus Rask skolen, renovering af belysning i idrætsh.	360
	Ålykkeskolen, etablering af CTS-anlæg	100
	Paarup ridsklub, opvarmning fra el til fjernvarme	52
	Østre Boldklub, opsætning af aut. til varmeregulering	18
	Hjallesegade 30, lysstyring af gangområder	15
	Havebæk Plejehjem, tilskud til vinduer, isolering af rør mv	47
	Tandplejen, Rugårdsvej 60, renov. af belysning	90
	Tandplejen, kølerum erstattes af 2 nye køleskabe	9
	Områdekort Øst, ny belysning i bibliotek	200
	Rådhuset, regulering af varmeanlæg	353
	Skulkenborg, erstatning af 1000ls VVB med vekslere	33
	Skattehuset, bevægelsesstyring af belysning i kælder	26
	Centr. Nord, Skulkenborg, montage af vandsparende toiletter	8
	Klosterbakken 13-15, div. rørisolering, ny pumpe	15
	Ekstraordinær vedligeholdelse, kommunale bygninger 2003	2.732
	Diverse nedrivninger 2004	699
	Ekstraordinær vedligeholdelse, kommunale bygninger 2004	4.569
2005	Salg af VIP-faciliteter mm til OB	-9.815
	Vollsmoserammen - pladsejendomme mv	258
	Køb af ejendom af Gasa	160
	Salg af Axelhus	-1.875
	Salg af Vejlbjerg, Algoldevej 60	-6.549
	Energibesparende foranstaltninger 2005	
	Lokalhistorisk bibl., Klosterbakken 2, ombygning + el-pærer	41
	Humlehaveskolen, renovering af belysning i sportshal	57
	Åløgskolen, renovering af diverse belysning	102
	Sct. Hans skole, etablering af pavillon og nye radiatorer	40
	Ejby skolen, etablering af zonestyring på varmeanlæg	209
	Rasmus Rask Sk. indregulering af belysning + lysstyring	926
	Paarup sk., etablering af radiatoranlæg og rumstyring	521
	Paarup sk., tilskud til udskiftning af vinduer i bibliotek	0
	Kroggårdssk., indregulering af varmeanlæg, etape 1	300
	Højmesk., ny belysning og lysstyring på gange mm	69
	Hollufgård Museum, udskiftning af 4 pumper, etablering af styring	13
	Odense Koncerthus, etablering af varmegenkendende ventil.	159
	Rugårdsvej 60D, udskiftning af belysning i div. lokaler	31
	Renovering af belysning i liftværksted og garage	33
	Områdekort Øst, ny belysning i gang, isolering og elvandvarme	13
	Klosterbakken 13-15, renov. af belysning i depoter mv	23

	Områdekt. Øst, lysst. af udv. belysning. Opvaskemask.	11
	Rådhuset, induktionskomfur, trykforøger, belysning	153
	Ekstraordinær bygn.vedligeh., Tolderlundsvej 2, div.	2.993
	Diverse nedrivninger 2005	480
	Den gamle banegård, indretning af resterende del	11.369
	Ombygning af centralkøkken til kvarterløftform.Vollsm.	4.942
2006	Salg af Rugårdsvej 259	-2.811
	Salg af Ubberud plejehjem	-2.557
	Salg af Marienlund plejehjem	-6.730
	Salg af Sanderum plejehjem	-13.200
	Ekstraordinær bygningsvedligeholdelse 2005	7.123
	Energibesparende foranstaltninger	
	Vestre skole EBF2006,varmeanlæg og rumstyring	418
	Sct. Hanse Skole, EBF 2006, delvis udsk.vinduer,varmev.	215
	Kroggårdsskolen,EBF2006,reg. af varmeanlæg, renov.lys	639
	Risingskolen,EBF 2006,reg. varmeanl.,brugsvandinst og lys	1.137
	Ubberud skole,EBF2006, tilskud til isolering af tag	96
	Tingløkkeskolen,EBF 2006, renov. af belysning i gym.sale mm	146
	Abildgårdskolen,EBF2006, indregulering af varmeanlæg	95

1.000 kr.		Afsluttede regnskaber
År	i åets priser (afsluttede regnskaber)	2003 - 2007
	By- & Kulturudvalget	
	2.4 Veje og grønne områder	260.444
2003	Stier i Odense kommune 2003	1.886
	Skoleveje 2003	999
	Sikkerhedsfremmende vejforanst.	2.718
	Bymidten 2003	164
	Byudstyr	27
	Bløde trafikanter 2003	961
	Hastighedsdæmpende foranstaltninger	2.682
	Grønne områder 2003	2.211
	Kirkendrup Nord, kvarterpark	1.017
	Muslimsk begravelsesplads, Risinge	812
2004	Odense - Danmarks nationale cykelby	11.157
	Water City International EU-projekt	291
	Falen, bro over Svendborgbanen	3.215
	Odense Å, bro, Hannerupgårdsvej	2.033
	Stier 2004	2.983
	Skoleveje 2004	877
	Sikkerhedsfremmende vejforanstaltninger	3.383

	Trafiksaneringer 2004	972
	Bymidten, incl. P-pladser 2004	1.112
	Bløde trafikanter 2004	639
	Bro over Odense Å, Hunderupvej	324
	Nørregade, omlægning af fodgængerarealer	1.527
	Kabellægning af vejbelyst. i Odense Energis område	6.937
	Vollsmose, idrætslegeplads	3.224
	Vollsmose, opgradering af grønne områder	4.328
	Grønne områder 2004	2.005
	Filosofgangen, åbning mod Åen	100
	Læssøgade 215, renovering af P-plads	525
2005	Regulering af Stærehusvej	4.064
	Sdr. Boulevard, tunnel til Hunderupskolen	7.714
	Brandts Klædefabrik, forpladsen og off. friarealer	6.977
	Fordelingsvej mellem Østparken og Stat-Ene-Vej	1.846
	Vollsmose, udm. 2. halvår 2004 belysning sti, centersti	435
	Stier 2005	1.332
	Skoleveje 2005	1.879
	Sikkerhedsfremmende vejforanstaltninger 2005	934
	Trafiksaneringer 2005	917
	Vejreguleringer 2005	2.787
	Bymidten, incl. P-pladser - 2005	1.429
	Bløde trafikanter 2005	1.036
	Fraugde Øst, kvarterpark og sti	3.460
	Vollsmose, rydn. beplantning samt forbedr. af trykthed	370
	Vollsmose, udarbejdelse af forandringsforslag	625
	Grønne områder 2005	1.422
2006	Odense Havn - trafik og infrastruktur og øvrig anlægsarbejder	17.654
	Ny Banegårdsplads	844
	Bjerregaardsvej, forbindelsesvej Åsum Bygade - Ring 3	7.157
	Stier 2006	2.171
	Skoleveje 2006	847
	Sikkerhedsfremmende vejforanstaltninger 2006	3.998
	Trafiksaneringer 2006	1.369
	Vejreguleringer 2006	3.918
	Bymidten 2006	448
	Bløde trafikanter 2006	957
2007	Niels Bohrs Alles forlængelse	12.244
	Skulptur, Banegårdsplads	2.914
	Kabellægning og vejbelyst. 2005-12	6.341
	Renovering af asfaltslidlag	25.227
	Større fortovesrenoveringer	20.910
	Kabellægning 2006	9.987

Rismarksvejs forlængelse	16.532
Stier 2007	5.236
Skoleveje 2007	1.538
Sikkerhedsfremmende vejforanstaltninger	2.963
Trafiksaneringer 2007	1.182
Vejreguleringer 2007	3.567
Bløde trafikanter og bymidten 2007	370
Fangel rundkørsel	126
Niels Bohrs Alle, slidlag	100
Renovering af stier og nyt parkudstyr	2.036
Renovering af idrætsanlæg og plejehjem	2.115
Renovering af legepladser	2.005
Rekreative områder	1.275
Materialeanskaffelser til vintertjenesten	5.508
Energibesparende foranstaltninger 2007	
Odense isstadion	297
Næsby skole	60
Sct. Hans skole	32
Ubberud skole	752
Abildgårdskolen	604
Rasmus Rask skolen	187
Møntergården	150
Møntergården	45
Brandts Klædefabrik	48
Uddannelsescentret	394
2.5 Bytrafikken	56.378
Bytrafikken, miljømotor/computere	
2004 Billetteringsudstyr	13.710
2006 Garagefaciliteter Gammlesø	42.668
2.6 Museer	29.927
2005 H.C.Andersens Hus, Udstillingsdelen	10.404
2006 Ombygning af H.C.Andersens Hus	19.523
2.10 Fjernvarmeforsyning	464.826
2002 Etablering af fjernvarmeanlæg 2002	80.875
2003 Etablering af fjernvarmeanlæg 2003	89.830
2004 Etablering af fjernvarmeanlæg 2004	88.601
2005 Etablering af fjernvarmeanlæg 2005	89.156
2006 Etablering af fjernvarmeanlæg 2006	116.364
By- & Kulturudvalget i alt	965.160

År	1.000 kr. i åets priser (afsluttede regnskaber)	Afsluttede regnskaber 2003 - 2007
Ældre- & Handicapudvalget		
3.2 Pleje og omsorg		226.120
2004	Pårup plejehj., etabl. plejeboliger, boligdel	16.530
	Pårup plejehj., etabl. plejeboliger, servicedel	2.666
	Hjallese plejctr., renov. af funktionærfløj	1.201
	Rytterkasernen, etabl. af brandm. foranstalt.	1.665
	Albanigade plejctr., opf. plejeboliger, boligdel	30.688
	Albanigade plejctr., opf. plejeboliger, servicedel	9.467
	Plejctr. Svovlhatten, opf. plejeboliger, bolidel	41.225
	Plejctr. Svovlhatten, opf. plejeboliger, servicedel	7.538
2004	Plejehjemmet Solgården, istandsættelse	4.025
2005	Plejecenter ved Korup dagcenter, Boligdel	31.847
	Plejecenter ved Korup dagcenter, Servicedel	4.250
	Plejecenter ved Sukkerkogeriet, Boligdel	43.469
	Plejecenter ved Sukkerkogeriet, Servicedel	6.098
	Kaserneområdet, bygn. 106, 2 støttctr., boligdel	20.323
	Kaserneområdet bygn. 106, 2 støttctr., servicedel	4.114
2006	Plejecenter Havebæk, udførelse af brandforanst.	1.014
3.3 Handicap og Psykiatri		26.777
2005	Støttecenter på Kassernen (byg. 106) afsl. i år	24.445
2007	Tarup gl. præstegård, udvendig renovering	2.332
Ældre- & Handicapudvalget i alt		252.897

År	1.000 kr. i åets priser (afsluttede regnskaber)	Afsluttede regnskaber 2003 - 2007
Børn- & Ungeudvalget		
5.2 Skoler ialt		327.995
2003	Næsby skole, reparation af murværk	300
	Højmeskolen, udvendig vedligeholdelse	1.943
	Plan 97, udbygning af skoler	38.523
	Lumby skole, etabl. af centerklassefac.	600
	Dalum skole, modernisering	2.022
	10. klasser, bygningsmæssige ændr.	1.691
	Tingkærskolen, ombygning af Fraugdeafd.	5.652
2004	Korup skole, heldagsafd. for vidtg. spec.undervisning	5.837
	Ekstraordinær vedligeholdelse, bl.a. klimaskærme	15.642
	Hunderupskolen, niveaufri skæring	1.316
	Tingkærskolen, modernisering	1.626
2005	Modernisering af Kroggårdsskolen	7.505
	Modernisering af Lumby skole	854
	Modernisering af Næsby skole	3.685
	Modernisering af Rosengård skole	3.075
	Skoler, adgangskontrol	5.125
	Ekstraordinær vedligeholdelse 2005	13.807
	Korup skole, modernisering	6.134
	Dalumskolen, modernisering	8.940
	Tornbjerg skole, opførelse	44.265
2006	Åløkkeskolen, køb af areal	206
	Tandplejen - Ændret klinikstruktur på skoler	9.834
	Ekstraordinær vedligeholdelse 2006	11.162
	Agedrup skole Modernisering/etabl. klasselokaler	5.006
	PMC - flytning	651
2007	Åløkkeskolen, modernisering	7.781
	El-installationer i fysiklokaler	4.031
	Stige skole, modernisering	6.026
	Hunderupskolen - ny skole	114.756
5.3 Dagpleje og daginstitutioner		27.296
2003	Indretn. af midlert. daginst. på HCA.skolen	739
	Børnehuset Solgården, overt.selvej.inst.	349
	Åsumvej 119, opf. ny daginstitution	8.698
	Legestuelokaler, etablering	2.019
2004	Kildegårdsvej, opførelse af ny daginstitution	6.755
2005	Ny daginstitution - Fraugde	6.205
	Busordning: 30% - 2 sprogede	960

2006	Vollsmose, småbørnshus	1.571
	5.4 Fritid	73.569
2003	Klublok. i Skt.Hans, køb af Viktoriagade 33	2.226
	Bolbroboblen	1.290
	Børnebyen	214
	Flugtskydebanen, Kærby Mose	3.881
2003	Kunstgræsbanen ved Hjalleshallen	1.879
	Kærbygårdevej, overt. af ejd. i forb.m.skydebanen	811
	Christmas Møllers Vej, renov, skolehave Bolbro skole	190
2005	Odense Isstadion, VIP-faciliteter	7.511
	Hal 2 i Højby, opførelse	19.281
2006	Næsby Boldklub	1.000
	Idrætslegeplads, OKS	800
	Friluftsbadet	4.252
	Squashhal - tilskud	9.000
2007	Odense Rytmecenter	5.153
	Gymnastikhal ved stadion	16.081
	5.5 Service	3.772
2003	Rullekrovej, Køb af bolig	1.004
	Lupinvej, køb af bolig	1.181
2006	Drop In - renovering af lokaler	1.301
	Distriktskontor Øst - ombygning	286
	5.6 Tandplejen:	473
2003	Etablering af punktudsugning	36
2006	Tandklinikker - renovering og ombygning	437
	Børn- & Ungeudvalget i alt	433.105
Odense Kommune i alt		1.691.638

Bilag 3: Budgetopfølgning pr. 1. april 2008 – foreløbig vurdering

I bilaget redegøres for den foreløbige budgetopfølgning pr. 1/4 2008 fra udvalgene. Der er taget udgangspunkt i tilbagemeldinger fra fagforvaltningerne til Borgmesterforvaltningen ultimo marts.

Drift			2008-pris
Udvalg	Overf.	Beskrivelse	1.000 kr.
ØU	M/O	Barselsfonden - pulje	14.216
	M/O	Barselsfonden -bidrag til puljen	-858
	M/O	Trafikmodel og støjplanlægning overføres fra ØU til BKF	-150
	M/O	Tillægsaftale for højere lønskøn fra 3,3 % til 4,0% til senere fordeling	32.000
	M/O	Telefoni	-18.471
	M/O	LCP-midlerne vedr. seniorjob flyttes fra ØU til AU	-2.040
	M/O	LCP midler vedr. sammenlignelig brugerinformation fra ØU til ÆHF/BUF	-70
	M/O	Indtægter fra Fjernvarme Fyn A/S bortfalder	307
	M/O	Interne huslejer	424
	M/O	Forventede overførsler fra 2008 til 2009	-10.175
	BKU	M/O	Barselsfonden -bidrag til puljen
M/O		Udlejningsejendomme - ældreboliger	4.722
M/O		Interne huslejer	-6.251
M/O		Trafikmodel og støjplanlægning overføres fra ØU til BKF	150
M/O		Vedligehold grønne områder på Friluftsbadet overdrages til Odense Idrætspark	-116
M/O		Vandledningsafgift	-258
M/O		Telefoni	3.643
M/O		Afledt drift af anlæg	2.310
U/O		Barselsfonden -bidrag til puljen	-5
ÆHU		M/O	Barselsfonden -bidrag til puljen
	M/O	Husleje Solgården 2A	-479
	M/O	LCP midler vedr. sammenlignelig brugerinformation fra ØU til ÆHF/BUF	18
	M/O	Interne huslejer	2.614
	M/O	Telefoni	7.125
	M/O	Befolkningsprognose	-4.554
	SU	M/O	Barselsfonden -bidrag til puljen
M/O		Interne huslejer	1.129
M/O		Telefoni	999
U/O		Sygesikring (begravelseshjælp)	-400
U/O		Driftssikring af boligbyggeri	698
U/O		Enkeltydelser	-2.116
U/O		Produktionsskoler og EGU	-429

	U/O	Førtidspension (refusionsomlægning)	-22.355
	U/O	Boligstøtte	-6.615
	U/O	Orlovsydelse	-381
BUU	M/O	Barselsfonden -bidrag til puljen	-6.667
	M/O	Husleje Solgården 2A	479
	M/O	LCP midler vedr. sammenlignelig brugerinformation fra ØU til ÆHF/BUF	52
	M/O	Interne huslejer	1.731
	M/O	Vedligehold grønne områder på Friluftsbadet overdrages til Odense Idrætspark	116
	M/O	Telefoni	5.861
	M/O	Befolkningsprognose	-7.859
AU	M/O	Barselsfonden -bidrag til puljen	-721
	M/O	LCP-midlerne vedr. seniorjob flyttes fra ØU til AU	2.040
	M/O	Telefoni	320
	U/O	Barselsfonden -bidrag til puljen	-473
	U/O	Telefoni	523
	U/O	Interne huslejer	353
	U/O	Fleks- og skånejob	-7.701
	U/O	Introduktionsprogram	-803
	U/O	Kommunale fleksjob	2.226
	U/O	Beskæftigelsesordninger og revalidering	14.261
	U/O	Kontanthjælp	-63.401
	U/O	Ledighedsydelse	-1.339
	U/O	Introduktionsydelse	-160
	U/O	Sygedagpenge	40.362
I alt	M/O		16.095
I alt	U/O		-47.755
I alt		Skattefinansierede udgifter	-31.660

Bilag 4: Sammenligning af flyttemønsterundersøgelsen i 1999 og 2007 samt hvordan flytteundersøgelser håndteres fremadrettet

1. Sammenligning

I 1999 blev der lavet en flyttemønsterundersøgelse i Odense Kommune, hvor både til - og fraflyttede personer blev spurgt om årsager til at de til - eller fraflyttede kommunen. Tilsvarende undersøgelse blev gentaget i slutningen af 2007 - og spørgerammen var stor set den samme som i 1999. I dette notat sammenlignes de to flytteundersøgelser med hinanden.

Baggrunden

Baggrunden for at undersøgelserne i både 1999 og 2007 blev igangsat var en stigende nettofraflytning fra kommunen, som resulterede i et vigende befolkningstal for kommunen.

Både i 1999 og i 2007 var det specielt familier med børn, som kunne konstateres at nettofraflytte til omegnskommunerne.

Baggrunden for undersøgelsen

Udsendelsesform og svarprocenter

Flytteundersøgelsen i 1999 blev udsendt i papirudgave til knap 1.700 fraflyttere og godt 550 tilflyttere – for begges vedkommende var svarprocenten på 35 pct. De indkommende spørgeskemaer blev indtastet manuelt. Flytteundersøgelsen i 2007 blev udsendt som postkort med log-on til Internettet, hvor svarene blev indtastet direkte. Postkortene blev sendt til 750 fraflyttede personer og godt 580 tilflyttere. Svarprocenten var 20 pct. for tilflytterne og 25 pct. for fraflytterne.

Sammenligning af til - og fraflytternes karakteristika samt anbefaling til handlemuligheder

Generelt tegner der sig et meget ens billede af til - og fraflytternes karakteristika i de to undersøgelser.

I 1999 blev følgende området anført som handlemuligheder for Odense Kommune:

- Job - og uddannelsesmuligheder i Odense Kommune (fortrinsvis for højt uddannede)
- Boligforhold i Odense Kommune
- Tryghed – omfanget af vold og kriminalitet
- Fysisk miljø
- Kulturelle tilbud.

I 2007 var det disse 4 områder, som blev fremhævet:

- Markedsføring af Odense som attraktiv udpendlingskommune
- Øget opmærksomhed på det første job
- Fokus på de studerendes input
- Katalysator for integration mellem erhvervslivet og universitetet.

Anbefalede handlemuligheder

Primær årsag til flytning

I 1999 angav 70 pct. af tilflytterne deres primære flytteårsag til - *årsager der vedrørte dem selv, deres familie og eller deres families arbejdssituation*. I 2007 var svarmulighederne del op i flere kategorier, men samles disse svar - svarer det tilnærmelsesvis til, at 64 pct. angav den samme årsag i 2007.

68 pct. af fraflytterne angav ovennævnte årsag, som primære flytteårsag i 1999. I 2007 angav 55 pct. af fraflytterne det sammen, hvis kategorierne lægges sammen.

I begge undersøgelser var der ganske få procent, som angav den primære flytteårsag til *årsager der vedrørte Odense Kommune og eller kommunens servicetilbud*.

Primære flytteårsager

Forhold der havde betydning for tilflytningen.

I begge undersøgelser blev tilflytterne bedt om at gradbøje betydningen af en række forhold. *Boligforhold, job - og uddannelsesmuligheder, fysisk miljø, socialt miljø, bevidstheden om at bo i by og venner/ familie* var alle forhold som over 50 pct. i begge undersøgelser havde angivet som værende af væsentlig betydning.

Udsagn om Odense Kommune

I begge undersøgelser blev til- og fraflytterne bedt om at gradbøje hvor enig de var i udsagn om Odense Kommune. I langt de fleste udsagn var der en større andel af enighed i 2007 end i 1999 både for til- og fraflytterne. f.eks. var 88 pct. af tilflytterne i 2007 helt eller delvis enige i "at Odense er en attraktiv kommune" - for fraflytterne tilfælde var andelen på 80 pct. I 1999 svarede 72 pct. af tilflytterne det samme, mens andelen for fraflyttere var på 70 pct.

2. Flytteundersøgelser fremadrettet i Odense Kommune

Flytteundersøgelserne i 1999 og 2007 blev begge igangsat efter en periode med stigende nettofraflytning fra kommunen - opgjort på baggrund af kvartalsvise oplysninger over befolkningens bevægelser i kommunen. Dette gav i begge tilfælde en del negativ presseomtale og politisk bevågenhed, hvor gisninger om årsager og sammenhænge ikke kunne dokumenteres på daværende tidspunkt.

Flyttemønstret ændrer sig løbende - for at opfange disse tendenser og igangsætte evt. handlinger samt undgå overstående situation bør der etableres en mere regelmæssig og målrettet måling af flytteårsager til og fra kommunen.

Det anbefales

1. at der laves en flytteundersøgelse hvert 4. år
2. at flyttemønstret følges løbende - Der sender postkort med log-on til besvarelse på Internettet til alle til- og fraflyttede personer. For tilflytternes vedkommende sendes der allerede i dag et velkomtbrev.
3. at borgerpanelet inddrages og bruges som "meningsdanner".

Anbefalinger til flytteundersøgelser fremover

Både forslag 1 og 2 vil være forbundet med omkostninger. Den seneste flytteundersøgelse, som Deloitte lavede kostede knap 200.000 kr. Forslag 3 ville være forbundet med ganske få omkostninger, da der i forvejen er betalt for et antal undersøgelser. Sidstnævnte vil dog også give det mindst valide resultat, da det ikke vil være til - og fraflyttere personer, som spørges, men kun potentielle fraflyttere.

Bilag 5: Skønnet udvikling i områder uden overførselsadgang 2008 - 2012

Udvikling i områder uden overførselsadgang

1.000 kr.	2009-priser	2008	2009	2010	2011	2012
Sygesikring (begravelseshjælp)		-400	-400	-400	-400	-400
Driftssikring af boligbyggeri		698	717	728	728	728
Enkeltydelser		-2.116	-2.116	-2.116	-2.116	-2.116
Produktionsskoler og EGU		-429	-495	-551	-551	-551
Førtidspension (refusionsomlægning)		-22.355	-18.038	-1.888	19.405	62.240
Boligstøtte		-6.615	-6.136	-5.954	-5.932	-5.932
Orlovsydelse		-381	-381	-381	-381	-381
Fleks- og skånejob		-7.701	-9.705	-11.686	-13.667	-13.667
Introduktionsprogram		-803	-803	-803	-803	-803
Kommunale fleksjob		2.226	1.321	484	-220	-220
Beskæftigelsesordninger og revalidering		14.261	15.352	14.960	15.135	15.135
Kontanthjælp		-63.401	-58.866	-58.689	-57.841	-57.841
Ledighedsydelse		-1.339	1.185	3.325	5.069	5.069
Introduktionsydelse		-160	-473	-481	-481	-481
Sygedagpenge		40.362	46.310	53.028	57.595	57.595
I alt uden overførselsadgang		-48.153	-32.528	-10.424	15.540	58.375